

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”

FAKULTETI I EDUKIMIT

**PROGRAMI MASTER: MËSIMDHËNIA LËNDORE ME
SPECIALIZIM NË TEKNOLOGJI DHE TIK**

PUNIMI I DIPLOMËS MASTER

**Përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit krahasuar me
mësimin në klasë**

Mentorja:

Prof. Dr. Kyvete Shatri

Kandidatja:

Sabahate Morina

Prishtinë, Korrik 2021

© [2021]-[Sabahate Morina] Të gjitha të drejtat të rezervuara.

DEDIKIMI

Këtë punim diplome ia dedikoj familjes sime që me përkushtim dhe durim më mbështetën gjatë rrugëtimit tim akademik!

PËRMBAJTJA

DEDIKIMI.....	3
FALËNDERIMI.....	6
ABSTRAKTI.....	7
ABSTRACT.....	8
LISTA E TABELAVE.....	9
LISTA E FIGURAVE.....	9
LISTA E GRAFIKËVE.....	9
KAPITULLI I.....	11
1.1. Hyrje	11
1.2. Qëllimi dhe objektivat e hulumtimit	12
1.3. Pyetjet e hulumtimit dhe hipotezat	13
1.4. Metodologjia	13
1.5. Kufizimet e studimit	14
1.6. Përmbajtja orientuese e punimit.....	14
KAPITULLI II: RISHIKIMI I LITERATURËS	16
2.1. Përkufizimet e mësimit elektronik	16
2.2. Përdorimi i e-mësimit në arsim.....	19
2.3. Llojet e mësimit elektronik	20
2.4. Format e mësimit elektronik	22
2.4.1. Të mësuarit sinkron dhe teknologjitë e tij	22
2.4.2. Mësimi asinkron dhe mjetet e tij.....	24
2.5. Sfidat dhe faktorët e suksesit të e-mësimit	27
2.6. Avantazhet dhe disavantazhet e adoptimit të mësimit elektronik në gjimnaze	30
2.6.1. Përparësitë ose përfitimet e e-mësimit.....	30
2.6.2. Disavantazhet e e-mësimit	32
2.7. Fazat e të mësuarit elektronik	35
2.8. E-mësimi krahasuar me mësimin tradicional në klasë.....	36
2.9. Faktorët nxitës të e-mësimit.....	37
2.10. Barrierat në mësimin elektronik.....	38
KAPITULLI III: METODOLOGJIA E STUDIMIT.....	41
3.1. Përshkrimi i studimit.....	41
3.2. Dizajni i studimit të rastit.....	42

3.3. Mbledhja e të dhënave	42
3.3.1. Instrumenti i mbledhjes së të dhënave	42
3.4. Konsiderata etike për studimin	43
3.4.1. Kufizimet e studimit	43
KAPITULLI IV: REZULTATET E STUDIMIT	44
4.1. Rezultatet e studimit për mësimdhënësit	44
4.2. Rezultatet e studimit për nxënës	58
4.3. Diskutime	65
PËRFUNDIME DHE REKOMANDIME.....	71
Rekomandimet	72
REFERENCA.....	74
SHTOJCA 1 - PYETËSOR (PËR MËSIMDHËNËSIT)	77
SHTOJCA 1 - PYETËSOR (PËR NXËNËSIT).....	82

FALËNDERIMI

Ndihem shumë mirë që arrita deri në fund të studimeve master dhe ndjej detyrimin moral dhe njëkohësisht kënaqësinë të falënderoj të gjithë ata persona të cilët më ndihmuan në punimin e këtij punimi diplome.

Falënderoj profesoreshën *Kyvette Shatri*, për të gjithë konsulencën e ofruar në punimin e kësaj teme diplome dhe të gjithë stafin në universitetin e Prishtinës “Hasan Prishtina” që më dhanë mundësinë të studioja në këtë universitet.

Një falënderim të veçantë dëshiroj të shpreh për familjen time, e cila më ka mbështetur me durim, motivim dhe financiarisht gjatë gjithë ciklit të studimeve master.

Ju jam mirënjohëse për jetë!

ABSTRAKTI

Në ditët e sotme e-mësimi ka zëvendësuar ose plotësuar mësimin në klasë, ku ka ndihmuar shumë mësimdhënës dhe nxënës në Kosovë. Qëllimi i këtij punimi diplome që të studiojë përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit, krahasuar me mësimin në klasë, duke kryer krahasimin midis këtyre dy modeleve të mësimdhënies.

Metodologjia e aplikuar për kryerjen e këtij studimi i përfshin të dy metodat kërkimore, cilësore për mbledhjen e informacioneve teorike nga artikuj dhe studime shkencore të autorëve ndërkombëtarë që kanë studiuar më parë përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit, krahasuar me mësimin në klasë dhe metodën sasiore për mbledhjen e informacionit nga pjesëmarrësit në studim.

Mostra pjesëmarrëse në studim përfshin 20 mësimdhënës dhe 100 nxënës në Gjinnazin “Hamdi Berisha” - Malishevë. Këta mësimdhënës dhe nxënës u përzgjedhën në mënyrë rastësore, pa dallim moshe dhe gjinie. Instrumentet që u përdorën për mbledhjen e të dhënave nga pjesëmarrësit në studim ishin dy pyetësorë të ndarë në mënyrë specifike, njëri për nxënës dhe tjetri për mësimdhënësit.

Pas mbledhjes së të dhënave është kryer analizimi i tyre dhe rezultatet janë paraqitur në grafikë dhe tabela në përqindje në bazë statistikore. Nga rezultatet e studimit arrijmë në përfundim se e-mësimi ka shumë rëndësi dhe përparësi shumë të mira në rritjen e kreativitetit tek nxënësit, rritje të performancës në mësimdhënie, ulje të kostove dhe liri në të mësuar.

Fjalë kyçe: *e-mësimi, mësimi në klasë, mësimdhënës, nxënës, performancë.*

ABSTRACT

Nowadays e-learning has replaced or supplemented classroom teaching, where it has helped many teachers and students in Kosovo. The purpose of this dissertation is to study the advantages and disadvantages of e-learning over classroom learning by comparing these two teaching models.

The methodology applied for conducting this study includes both qualitative research methods for collecting theoretical information from articles and scientific studies of international authors who have previously studied the advantages and disadvantages of e-learning over classroom teaching and the quantitative method for collecting of information from study participants.

The sample participating in the study includes 20 teachers and 100 students in the Gymnasium "Hamdi Berisha" - Malisheva. These teachers and students were randomly selected regardless of age and gender. The instruments used for data collection by the study participants were two questionnaires specifically divided, one for students and the other for teachers.

After data collection, their analysis was performed and the results are presented in graphs and tables in percentages on a statistical basis. From the results of the e-learning study it seems that there are many important issues and advantages in increasing creativity in students, increasing performance in teaching, reducing costs and freedom in learning.

Keywords: *e-learning, classroom learning, teacher, student, performance.*

LISTA E TABELAVE

Tabela 1. Dimensionet e mësimit elektronik	18
Tabela 2. E-mësimi krahasuar me mësimin tradicional në klasë.....	36
Tabela 3. Cilat janë përparësitë e e-mësimit?	49
Tabela 4. Cilat janë disavantazhet e e-mësimit?	50
Tabela 5. Vlerësimi sa i kanë pëlqyer orët e mësimit elektronik gjatë pandemisë.....	55
Tabela 6. Format e e-mësimit në lidhje me formën tradicionale të të mësuarit.....	59
Tabela 7. Çfarë mendoni se përshkruan më mirë se çfarë do të thotë e-mësim?.....	60
Tabela 8. Avantazhet e e-mësimit sipas mendimeve të studentëve	60
Tabela 9. Disavantazhet e e-mësimit sipas mendimeve të studentëve.....	61
Tabela 10. Forma e përshtatshme e prezantimit të një materiali për mësim elektronik	61
Tabela 11. Me cilën nga pohimet e mëposhtme jeni dakord ose jo?	62
Tabela 12. Cila nga pohimet e mëposhtme vlen për ju?	63

LISTA E FIGURAVE

Figura 1. Një model për përdorimin e mësimit elektronik në arsim	34
--	----

LISTA E GRAFIKËVE

Grafiku 1. Mosha e pjesëmarrësve në studim.....	44
Grafiku 2. Gjinia e pjesëmarrësve në studim.....	45
Grafiku 3. Vendbanimi i pjesëmarrësve në studim.....	45
Grafiku 4. Niveli i edukimit të pjesëmarrësve në studim	46
Grafiku 5. Në cilin drejtim të mësimdhënies jeni specializuar?	46
Grafiku 6. Prej sa vitesh keni që punoni në këtë profesion?.....	47
Grafiku 7. Sa të rëndësishme janë për ju metodat e mësimdhënies online?	47
Grafiku 8. Në çfarë niveli mendoni se metodat e mësimdhënies online rrisin performancën e mësimdhënies dhe mësimnxënies?	48
Grafiku 9. Si do t'i përshkruanit aftësitë tuaja në Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit?	48

Grafiku 10. A keni marrë pjesë ndonjëherë në ndonjë lloj e-mësimi para pandemisë?	49
Grafiku 11. Vlerësoni efektivitetin e e-mësimin në drejtim të rritjes së njohurive	51
Grafiku 12. Vlerësoni efektivitetin e e-mësimin në drejtim të rritjes së aftësive personale	51
Grafiku 13. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit në drejtim të rritjes së kompetencave sociale	52
Grafiku 14. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional në klasë në drejtim të rritjes së njohurive.....	52
Grafiku 15. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së aftësive klinike	53
Grafiku 16. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së kompensimeve shoqërore	53
Grafiku 17. Përshkruani aktivitetin tuaj gjatë e-mësimin	54
Grafiku 18. Përshkruani aktivitetin tuaj gjatë mësimit tradicional ballë për ballë	54
Grafiku 19. Moshë e nxënësve.....	58
Grafiku 20. Gjinia e nxënësve	58
Grafiku 21. Vendbanimi i nxënësve	59
Grafiku 22. A besoni se mund të keni leksione të drejtpërdrejta në internet, siç bëhet në klasë?.....	62
Grafiku 23. A e dini se mund të bëni pyetje dhe të merrni reagime të menjëhershme kur studioni në e-mësim, ashtu si bëhet në klasë?	63
Grafiku 24. Unë besoj se platformat e-mësimin janë miqësore për përdoruesit.....	64
Grafiku 25. Do të ishte e lehtë për mua të gjeja informacionin e nevojshëm kur përdor një platformë të e-mësimin	64

KAPITULLI I

1.1. Hyrje

Mësimi i bazuar në internet zakonisht quhet e-learning ose mësim online. Në thelb përfshin të mësuarit në internet përmes kurseve që ofrohen nëpërmjet lidhjes me internet, ndërmjet mësimdhënësit dhe nxënësve. E-maillet, ligjëratat e drejtpërdrejta dhe videokonferencat janë të gjitha të mundshme përmes platformave të ndryshme me qasje në internet. Mësimi elektronik u mundëson njerëzve të arsimohen në komoditetin e shtëpisë së tyre. Nxënësit lehtë mund të marrin një diplomë në çdo kurs të veçantë përmes mësimit virtual. Përdorimi i kompjuterit dhe teknologjisë informative nëpër shkolla nxitë te nxënësi imagjinatën dhe e bën atë kreativ e hulumtues për të mësuar në vazhdimësi.

Mësimi online në distancë hap mundësi edukative, duke lejuar nxënësit të mësojnë nëpërmjet platformave të sigurta të edukimit, nxënësit e mësimdhënësit ndërveprojnë e komunikojnë njëllor si në një klasë ku mësimi kryhet me prani fizike të mësimdhënësit.

Mësimdhënësit dhe nxënësit kanë komoditet që të qasen nga cilido vend, të marrin mësimet e tyre edhe pa qenë fizikisht.

Gjithashtu, e- mësimi i ndryshon marrëdhëniet ndërmjet mësimdhënësve dhe nxënësve, komunikimi mësimdhënës-nxënës është më i hapur, gjë që nuk ndodh në arsimin tradicional.

Ndërveprimi dhe angazhimi mund të shihet edhe nga nxënës të tjerë, të cilët në klasë kanë qenë më pak aktivë, më introvertë dhe kanë hezituuar të përgjigjen para mësimdhënësit dhe nxënësve të tjerë, ndërsa mësimi virtual ua bënë më të lehtë këtë. Mësimdhënësit mund të komunikojnë dhe të konsultohen me kolegë rreth punës së tyre më lehtë dhe më shpejt.

Pajisjet teknologjike ua mundësojnë nxënësve nga vende të ndryshme të mësojnë dhe së bashku të zgjidhin problemet e caktuara të mësimi.

Motoja e përgjithshme e e-mësimi është: “Kudo që je, kurdo që ke kohë dhe sa herë që ke nevojë për mësim”.

Sfidat që mund të dalin në këtë proces mund të jenë të shumta për mësime të mësimdhënës që nuk kanë pasur qasje më herët në internet, por gjithashtu edhe për nxënësit që mund të kenë mungesë të pajisjeve teknologjike, mungesë të udhëzimeve, dhe nxënësit që kanë pasur vështirësi në të nxënë edhe në formën klasike.

Mungesa e kontaktit të drejtpërdrejtë mësime të mësimdhënës-nxënës, mungesa e komunikimit, ku mësime të mësimdhënës nuk mund të mbështeten në shenjat joverbale për ta konfirmuar nëse informacioni është transmetuar tek nxënësit, nëse janë të vëmendshëm dhe e kanë kuptuar materialin mësimor.

Mungesa e mekanizmave për të vendosur rregull dhe disiplinë në një orë mësimore në mënyrë që nxënësit të tregojnë respekt ndaj mësime të mësimdhënës dhe disiplinë në klasë.

Vendosja e materialeve të shumta nga mësime të mësimdhënës pa orar të caktuar, ngarkimi me detyra të shtëpisë më shumë se sa mund të bëjnë në këto kushte mund të krijojë stres te nxënësit.

Misioni i një mësime të mësimdhënës të suksesshëm është që nxënësi i tij ta tejkalojë atë. Për përmbushjen e këtij misioni, mësime të mësimdhënës duhet të jetë gjithnjë në krye të detyrës, ngaqë prania e tij pranë nxënësit është rezultat i suksesit të tij. Në sajë të metodave të reja të të nxënës në distancë nëpërmjet e-mësimit (e-learning), mësime të mësimdhënës në përgjithësi mund të jetë në çdo kohë pranë nxënësit të tij. Prania e përhershme e tij në botën e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit është virtuale. Pra, mësime të mësimdhënës nëpërmjet kësaj metode do të quhet mësues virtual. Edhe shkolla që nxënësi ndjek nga distanca, por edhe klasa në të cilën ai ndjek leksionet bashkë me nxënësit e tjerë të larguar ndërmjet vete me mijëra e mijëra kilometra janë virtuale. Për të gjitha këto arsye në këtë punim diplome do të studiohen rëndësia, përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit, krahasuar me mësimin në klasë, por duke e parë e-mësimin si një plotësues të mësimin në klasë dhe jo si zëvendësues.

1.2. Qëllimi dhe objektivat e hulumtimit

Ky hulumtim ka për qëllim krahasimin e mësimin online (a ka vështirësi kyçja në to dhe a mund t'ia dalin nxënësit dhe mësime të mësimdhënës që ta menaxhojnë mësimin dhe obligimet e tyre në mënyrë elektronike) dhe atij në klasë. Për ta vërtetuar se a

ndikon pozitivisht përdorimi i platformave online dhe a e forcon raportin mësimdhënës-nxënës dhe nxënës-nxënës. Këtë lloj të sistemit të menaxhimit të mësimin e shohim në bazë të përgjigjeve të pyetjeve të hulumtimit.

1.3. Pyetjet e hulumtimit dhe hipotezat

Pyetja kryesore kërkimore e këtij studimi synon të nxjerrë në pah efektet e mësimin elektronik krahasuar me mësimin në klasë. Gjithashtu, pyetja kërkimore synon zbulimin e përparësive të të nxënës nga distanca. Të nxënës nga distanca nëpërmjet e-mësimin i ka edhe pengesat dhe vështirësitë e veta.

Pyetja për këtë hulumtim është:

1. Çfarë ndikimi ka mësimin elektronik (e-learning) në procesin mësimor gjatë kohës së pandemisë?

Pyetjet e tjera ndihmëse për të precizuar fokusin e hulumtimit janë:

- a) A ka mundësiar më shumë bashkëpunim mësimdhënës-nxënës dhe nxënës-nxënës forma e mësimin online apo ajo në klasë?
- b) Sa ka vështirësi për mësimdhënësit dhe për nxënësit për t'i arritur objektivat e tyre përmes kësaj forme të mësimin?

Hipotezat e hulumtimit

Hipoteza kryesore dhe ndihmëse për këtë studim është:

H1: Shfrytëzimi i platformave online dhe teknologjisë në procesin mësimor ndikon pozitivisht në përvetësimin e njohurive.

H2: Përdorimi i platformave elektronike ndikon në bashkëpunimin mësimdhënës- nxënës dhe nxënës- nxënës.

1.4. Metodologjia

Gjatë punimit të këtij studimi, kujdes i është kushtuar plotësimin të veçorive themelore të metodave: objektivitetin, besueshmërisë, precizitetin, sistemit dhe tërësisë.

Në këtë studim është përdorur metoda kërkimore sasiore dhe cilësore për mbledhjen e të dhënave, të cilat janë mbledhur me anë të pyetësorëve dhe intervistës. Literatura tregon se ka një larmi të ndryshme metodologjish dhe instrumentesh kërkimore që ndihmojnë në gjenerimin e të dhënave dhe informacioneve të lidhura me pyetjet kërkimore të studimit. Pyetjet si në pyetësor ashtu edhe në intervista janë të strukturara mirë dhe qartë, që të jenë sa më të kuptueshme, për nxënësit dhe mësimitdhënësit të shprehin mendimet e tyre në mënyrë të qartë dhe të sinqertë. Në këtë studim mund të kuptojmë përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit krahasuar me mësimin në klasë në shkollën e lartpërmendur.

Gjatë realizimit të këtij hulumtimi, është përdorur platforma me nxënës gjatë orëve që janë mbajtur me klasët e përzgjedhura si mostër në këtë shkollë. Për ta parë se sa janë sjellje rezultatet pozitive të përdorimit të e-mësimit (e-learning) për menaxhimin e mësimin dhe se a janë të kënaqur me këtë formë të mësimdhënies dhe mësimnxënies, është treguar në bazë të të dhënave që do të dalin përmes pyetësorëve që janë realizuar me nxënës dhe mësimitdhënës.

1.5. Kufizimet e studimit

Ky studim përballë me kufizimet e tilla si, përqendrohet në studimin e përparësive dhe mangësive të e-mësimit krahasuar me mësimin në klasë. Studion një numër të caktuar personash si mësimitdhënës dhe nxënës, të cilët janë përzgjedhur në mënyrë të rastësishme në Gjimnazin “Hamdi Berisha”. Një kufizim tjetër janë burimet financiare të pakta për të kryer një studim gjithëpërfshirës dhe për të pasur një popullatë më të madhe pjesëmarrëse në studim.

1.6. Përmbajtja orientuese e punimit

Punimi përmban gjithsej 4 kapituj.

Pjesa hyrëse e këtij punimi jep një përmbledhje rreth problemit hulumtues, përshkrimin dhe qëllimin të temës së studimit.

Në kapitullin e parë (I) është përfshirë hyrja e punimit, metodologjia e përdorur, qëllimi i punimit (pyetjet hulumtuese), hipotezat e parashtruara, përmbajtja e shkurtër e punimit, si dhe kontributi shkencor-praktik i hulumtimit.

Në kapitullin e dytë (II) është përfshirë përgjithësisht shqyrtimi i literaturës, gjetjet e përgjithshme lidhur me përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit, format dhe llojet e ndryshme të e-mësimit dhe krahasimi i kësaj mënyrë të mësimdhënies dhe nxënies me arsimin tradicional.

Në kapitullin e tretë (III) është treguar metodologjia e aplikuar për kryerjen e studimit sasior në Gjimnazin “Hamdi Berisha” - Malishevë.

Në kapitullin e katërt (IV) është kryer paraqitja empirike e të dhënave të mbledhura të shoqëruara me paraqitje grafike të rezultateve. Si dhe, do të vërtetohet edhe testimi i hipotezave.

Në pjesën e fundit të punimit janë paraqitur rekomandimet dhe konkludimet e arritura. Si dhe është kryer bashkëngjitja e bibliografisë dhe shtojcave.

KAPITULLI II: RISHIKIMI I LITERATURËS

Ky kapitull përfshin përkufizimet e termit 'e-learning', ai gjithashtu përfshin diskutime në tri lloje të e-mësimit: plotësisht në internet, hibrid (i quajtur ndryshe modalitet i përzier ose i përzier) dhe i ndihmuar në internet. Ekzaminohen edhe dy forma të e-mësimit në dispozicion sinkron dhe asinkron dhe mjetet e tyre të ndryshme që i bëjnë ato të mundshme. Ky kapitull gjithashtu hedh një vështrim mbi sfidat dhe faktorët e suksesit të e-mësimit. Në fund, ka diskutime për studimet e mëparshme në lidhje me temën.

2.1. Përkufizimet e mësimit elektronik

Të mësuarit elektronik (e-mësimi) është përcaktuar në mënyrë të larmishme nga studiuesit, duke përfshirë sa vijon është përdorimi i teknologjisë së rrjetit kompjuterik, kryesisht mbi ose përmes internetit, për t'i dhënë informacione dhe udhëzime individëve. Një përkufizim tjetër i ngjashëm është ai që e sheh e-mësimin si çdo formë edukimi që lehtësohet nga interneti dhe teknologjitë e tij, dhe përfshin përdorimin e Rrjetit Botëror (www) për të mbështetur udhëzimet dhe për të dhënë përmbajtjen e kursit.

Grupi i dytë i përkufizimeve e shohin e-mësimin pasi të mësuarit lehtësohet dhe mbështetet përmes përdorimit të teknologjive të informacionit dhe komunikimit.¹ E-learning më tej përcaktohet si udhëzim i dhënë përmes një kompjuteri që ka për qëllim të promovojë të mësuarit.²

Së treti, mësimi elektronik përcaktohet si “përdorimi i teknologjive të reja multimediale dhe internetit për të përmirësuar cilësinë e të mësuarit, duke lehtësuar aksesin në burime dhe shërbime, si dhe shkëmbimin dhe bashkëpunimin në distancë”.

Mund të konkludohet se përkufizimet ishin bazuar në mediumin e ofrimit me të cilin autorët janë njohur, për shembull, autorët që mendojnë se e-mësimi bëhet përmes internetit, përkufizimi i tyre ka të bëjë me atë fushë. Në mënyrë të ngjashme, autori që mendon se e-mësimi ofrohet përmes kanaleve multi-media, përkufizimi

---

¹Jenkins, M. & Hanson, J. (2003). E-learning series: A guide for senior managers, Learning and Teaching Support Network (LSTN) Generic Centre, United Kingdom.

²Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2003). E-learning and the science of instruction. San Francisco: Jossey-Bass.

pasqyron këtë pikëpamje, përkufizimi i parë i diskutuar më sipër u përqendrua në mësimin në internet (ndryshe të mësuarit në internet), i dyti në mësimin e ndërmjetësuar përmes TIK ose kompjuterit, e treta për teknologjitë multimediale dhe internetin. Mund të konkludohet nga përkufizimet e mësipërme se grupi i parë i studiuesve e shohin e-mësimin si ofrim të arsimit, të ndërmjetësuar përmes internetit (të mësuarit në internet). Në serinë e dytë të përkufizimeve, e-mësimi shihet si mësim i cili arrihet përmes përdorimit të TIK dhe një kompjuterit. Nga ana tjetër, grupi i tretë i përkufizimit përfshin përdorimin e teknologjive multimediale dhe internetin në përkufizim. Mbi bazën e këtyre përkufizimeve të përshkruara më sipër, është e mundur të konkludohet se e-mësimi ofron një alternativë ndaj mësimit në klasë / ballë për ballë. Mund të konkludohet gjithashtu se e-mësimi siguron mjetet për të shtuar të mësuarit në klasë, në mënyrë që të fitojnë arsimimin ose të ndihmojnë në ofrimin e arsimit, përmes mjeteve të ndryshme teknologjike në internet, teknologjisë multimediale dhe TIK-ve të ndryshme.

Meqenëse përkufizimet e mësipërme janë të kufizuara në mediumin dhe qëllimin e mësimdhënies dhe të të nxënësve të përdorur, kërkohet një përkufizim më i gjerë që nuk është i kufizuar në ndonjë medium të veçantë të ofrimit. Në këtë drejtim, e-mësimi përcaktohet si ofrimi i arsimit përmes medieve të ndryshme elektronike, duke përfshirë internetin, intranetin, ekstranetin, TV satelitor, kasetë video / audio / ose CD ROM. Një tjetër përkufizim i tillë është që mësimi elektronik është përdorimi i TIK (për shembull, interneti, kompjuteri, telefoni, radio, video dhe të tjerët) në një mënyrë që mbështet e-mësimin është një term të përgjithshëm ose të gjerë që përdoret për të përshkruar të gjitha llojet e të mësuarit që përdorin një formë ose tjetrën të teknologjisë elektronike, duke përfshirë internetin si një medium të ofrimit arsimor për të rritur mësimdhënien dhe të mësuarit. Prandaj, mësimi elektronik mund të thuhet se ofron shansin për mësimdhënie dhe mësimnxënie që përdoret për të kapërcyer pengesat që lidhen me kohën, hapësirën ose vendndodhjen gjeografike të nxënësve ose mësuesve. Nga përkufizimet e mësipërme mund të konkludohet se krahasuar me të mësuarit ballë për ballë, e-mësimi u jep nxënësve mundësinë të mësojnë nga institucionet pa qenë domosdoshmërisht i pranishëm personalisht në të njëjtin vend, kështu që mundëson arritjen e një numri më të madh të njerëzve dhe të shkolluar.

Tabela 1. Dimensionet e mësimit elektronik

Dimensioni	Atributi	Kuptimi	Shembuj
Sinkronizmi	Asinkron	Dorëzimi i përmbajtjes ndodh në një kohë të ndryshme nga marrja nga studenti.	Moduli i leksioneve dorëzohet përmes postës elektronike.
	Sinkron	Dorëzimi i përmbajtjes ndodh në të njëjtën kohë me marrjen nga studenti.	Leksione përmes mbajtjes në internet.
Vendndodhja	I njëjti vend	Studentët përdorin një aplikacion në të njëjtin vend fizik me studentët e tjerë dhe / ose instruktorin.	Përdorimi i një GSS për të zgjidhur një problem në një klasë.
	Shpërndar	Studentët përdorin një aplikacion në vende të ndryshme, të ndara nga studentët e tjerë dhe instruktori.	Përdorimi i një GSS për të zgjidhur një problem nga vendet e shpërndara.
Pavarësia	Individual	Studentët punojnë të pavarur nga njëri-tjetri për të kryer detyrat e të nxënit.	Studentët plotësojnë modulet e mësimit në mënyrë autonome.
	Bashkëpunuese	Studentët punojnë në bashkëpunim me njëri-tjetrin për të përfunduar detyrat e të nxënit.	Studentët marrin pjesë në forume diskutimi për të ndarë ide.
Modaliteti	Vetëm në mënyrë elektronike	E gjithë përmbajtja dorëzohet përmes teknologjisë, nuk ka asnjë përbërës ballë për ballë.	Një kurs i mësimit në distancë i mundësuar në mënyrë elektronike.
	Të përziera	E-mësimi përdoret për të plotësuar të mësuarit tradicional në klasë.	Në klasë leksionet përmirësohen me ushtrime praktike kompjuterike.

2.2. Përdorimi i e-mësimit në arsim

Zhvillimi i teknologjive multimediale dhe informative, si dhe përdorimi i internetit si një teknikë e re e mësimdhënies, ka bërë ndryshime rrënjësore në procesin tradicional të mësimdhënies (Wang et al. 2007). Zhvillimi në teknologjinë e informacionit, sipas Yang dhe Arjomand (1999), ka gjeneruar më shumë zgjedhje për arsimin e sotëm. Agjendat e shkollave dhe institucioneve arsimore e kanë njohur e-mësimin si mundësi për të transformuar njerëzit, njohuritë, aftësitë dhe performancën (Henry, 2001). Gjithashtu sipas Love and Fry (2006), gjimnaze, kolegje, universitete dhe institucione të tjera të arsimit garojnë për të avancuar aftësinë e kurseve në internet në një zhvillim të shpejtë të tregut të arsimit kibernetik. E-mësimi, ka ardhur duke u bërë gjithnjë e më i rëndësishëm në institucionet e arsimore. Futja dhe zgjerimi i një numri të mjeteve të e-mësimit ka filluar disa ndryshime në institucionet e arsimit, veçanërisht kur bëhet fjalë për ofrimin e tyre arsimor dhe proceset e mbështetjes.

Ashtu siç ekzistojnë lloje të ndryshme të e-mësimit, ka edhe mënyra të ndryshme të përdorimit të teknikës në arsim. Algahtani, (2011), në vlerësimin e tij të efektivitetit dhe përvojës së të mësuarit elektronik në Arabinë Saudite, zbuloi tre modele të dallueshme të përdorimit të e-mësimit në arsim, duke përfshirë "ndihmën shtesë, të mësuarin elektronik të përzier dhe në internet". Tri mënyrat e përdorimit të teknologjive të e-mësimit, siç janë zbuluar nga Algahtani (2011) përshkruhen më poshtë.³

“E-mësimi plotësues është situata në të cilën e-mësimi është i punësuar si asistent në klasën tradicionale, duke siguruar pavarësi relative të nxënësve. Në e-mësimin e përzier, Algahtani (2011) dhe Zeitoun (2008) shpjegojnë se, në këtë mënyrë të përdorimit të e-mësimit, shpërndarja e materialeve dhe shpjegimeve të kursit ndahet midis metodës tradicionale të të mësuarit dhe metodës së mësimit elektronik në mjedisin e klasës. E treta që është në internet nuk ka pjesëmarrje tradicionale në të mësuar ose pjesëmarrje në klasë. Në këtë formë të përdorimit, e-learning është total në mënyrë që të ketë pavarësi maksimale të nxënësve. Zeitoun (2008) ka shkruar më tej për të shpjeguar se modeli online është i ndarë në të mësuarit individual dhe

---

³Al-Gahtani, S., & King, M. (1999). Attitudes, satisfaction and usage: Factors contributing to each in the acceptance of information technology. *Behaviour and Information Technology*, 18(4), 277–297.

bashkëpunues, ku të mësuarit bashkëpunues gjithashtu përbëhet nga të mësuarit sinkron dhe asinkron.

2.3. Llojet e mësimit elektronik

Më tej është identifikuar që, e-mësimi vjen në tri lloje të ndryshme plotësisht në internet, modalitet i përzier (i njohur gjithashtu si mësim hibrid ose i përzier) dhe i asistuar në internet. Në të mësuarit plotësisht online, nuk ka kontakte fizike ndërmjet nxënësit dhe instruktorit, gjithçka bëhet plotësisht online përmes përdorimit të internetit dhe teknologjive të tij. Ndryshe nga të mësuarit ballë për ballë, i cili mundëson ndërveprim ballë për ballë ndërmjet nxënësve dhe me instruktorët, në mënyrë të plotë online, nuk është kështu. Materialet mësimore, detyrat, mësimdhënia dhe të mësuarit bëhen të gjitha në internet.⁴ Për më tepër, ndryshe nga të mësuarit në mënyrën ballë për ballë, e cila drejtohet kryesisht nga mësuesit, ku instruktorët japin mësim në fushën e ekspertizës së tyre, në mënyrë plotësisht online, të mësuarit është e drejtuar nga vetja dhe nga natyra fleksibël. Të mësuarit plotësisht online gjithashtu synon plotësimin e nevojave, interesave, stileve të të mësuarit, aftësive dhe aspiratave të nxënësve sepse është i vetëdrejtuar. Mësimi plotësisht online është natyrë asinkrone dhe mjetet asinkrone përdoren për të nxitur këtë lloj mësimi, por kjo diskutohet më vonë në këtë kapitull.⁵

Të mësuarit hibrid, ndryshe nga të mësuarit plotësisht online, kombinon takimin ballë për ballë dhe bashkëveprimin me të mësuarit në internet.⁶ Në këtë lloj të të mësuarit elektronik, disa aspekte të mësimdhënies dhe të nxënësve bëhen në internet, ndërsa disa pjesë bëhen ballë për ballë. Për shembull, mësimi dhe provimet bëhen gjatë takimit ballë për ballë, ndërsa detyrat dhe prezantimet bëhen në internet. Mësimi hibrid thuhet të jetë e ardhmja e të mësuarit dhe parashikohet që në vitet në vijim, ky lloj i të mësuarit do të shkaktojë një zhvendosje të paradigmës në arsimin e lartë. Më tej sugjerohet që 80% deri 90% e të gjitha kurseve të bëhen përmes e-mësimit. Mund të argumentohet se ky lloj i të mësuarit kur miratohet do të rrisë të mësuarit ballë për

---

⁴Young, B., Hausler, J., & Sanders, J. (2008). Do online students exhibit different learning styles than onsite students? *International Journal of Instructional Technology and Distance Education*, 5(4).

⁵Buzzetto-More, N. (2013). Models to inform capstone program development. *Issues in Informing Science and Information Technology*, 10(1), 81-93.

⁶Allen, I., & Seaman, J. (2003). *Sizing the opportunity: The quality and extent of online education in the United States, 2002-2003*. Needham, MA: Sloan.

ballë dhe gjithashtu do të mundësojë për kurse studimi që kërkojnë ekspozime praktike të mendohen përmes këtij mjete.

Modaliteti i ndihmuar nga uebi është lloji i fundit i të mësuarit elektronik dhe përdor mjetet sinkrone, ku përdoren faqet e internetit të kursit dhe mjetet, në mënyrë që të përmirësojnë mësimdhënien dhe të mësuarit. Të mësuarit me ndihmë në internet operohet shumë njësoj si klasa plotësisht online, me përjashtim që përfshin diskutime dhe ndërveprime në internet midis nxënësve dhe instruktorëve. Me përdorimin e mjeteve sinkrone bëhen leksione të drejtpërdrejta dhe ndërveprime të drejtpërdrejta midis nxënësve dhe instruktorëve, ashtu si bëhet në klasën tradicionale, përveç që këto ndërveprime nuk janë fizike por bëhen në internet.⁷ Dallimi kryesor midis të mësuarit plotësisht në internet dhe mësimit të asistuar në internet është se ndihma në internet është sinkron në natyrë dhe lejon ndërveprim të drejtpërdrejtë, ndërsa të mësuarit plotësisht në internet është natyrë asinkrone dhe nuk lejon ndërveprim të drejtpërdrejtë. Për më tepër, ndryshimi midis të mësuarit me ndihmë në internet dhe të mësuarit hibrid është se, ndërsa të dy lejojnë ndërveprim ndërmjet pjesëmarrësve dhe me instruktorët, të mësuarit hibrid ka një avantazh shtesë për kontaktin fizik, megjithatë, në ndihmën në internet nuk ka takime të tilla fizike.

Ndër llojet e të mësuarit elektronik, të mësuarit hibrid (modaliteti i përzier) mendohet të jetë një qasje më e mirë, pasi kombinon elemente të të mësuarit plotësisht në internet ose të mësuarit të asistuar në internet me mësimin tradicional në klasë. Për më tepër, në mësimin e përzier, nxënësve u lejohe të lexojnë disa nga materialet e kursit në internet para takimit ballë për ballë, i cili u lejon nxënësve të kenë një ide të drejtë të temës që do të diskutohet në klasë.⁸ Mund të konkludohet nga diskutimi i mësipërm se pavarësisht nga kuptimet e ndryshme të bëra nga e-mësimi dhe llojet e ndryshme të tij, një gjë është e përbashkët për të gjithë ata - interneti dhe mjetet teknologjike përdoren për mësimdhënie dhe mësimnxënie, me kufizim ose pa - veprimi sipërfaqësor.

---

⁷Buzzetto-More, N. (2013). Models to inform capstone program development. *Issues in Informing Science and Information Technology*, 10(1), 81-93.

⁸Smart, K. L., & Cappel, J. J. (2006). Students' perceptions of online learning: A comparative study. *Journal of Information Technology Education*, Volume 5, 2006.

2.4. Format e mësimit elektronik

Përveç llojeve të mësimit elektronik të disponueshëm, ai klasifikohet më tej në dy forma të mësuarit sinkron dhe asinkron.

2.4.1. Të mësuarit sinkron dhe teknologjitë e tij

Kjo formë e të mësuarit bëhet në kohë reale me një instruktor që mundëson diskutime të drejtpërdrejta dhe leksione me nxënës në procesin e të mësuarit. Nxënësit që 'marrin pjesë' në klasë, në fakt, mund të gjenden kudo në botë. Pjesëmarrësit hyjnë në një kohë të caktuar dhe bashkëveprojnë drejtpërdrejt me instruktorin dhe me pjesëmarrësit e tjerë të klasës.⁹ Kjo formë e të mësuarit lehtësohet nga media elektronike që janë të afta të angazhojnë njerëz në vende të ndryshme në të njëjtën kohë. Sidoqoftë, një nga pengesat kryesore të të mësuarit sinkron është që kërkon pjesëmarrje në të njëjtën kohë; prandaj zona të ndryshme kohore dhe oraret konfliktuale mund të krijojnë komunikim dhe sfida prezantuese (Obasa, 2010). Për të kapërcyer sfidën e ndryshimeve në kohë, duhet të njiheni me ndryshimet në zonën kohore dhe të mbani krah ndryshimet në kohë, në mënyrë që të jeni në gjendje të përmbushni afatet dhe të "merrni pjesë" në klasa.

Mediet elektronike që janë në dispozicion në të mësuarit sinkron dhe që përdoren për të krijuar një përvojë të plotë dhe të pasur të të mësuarit së bashku me një ndjenjë të komunitetit midis pjesëmarrësve përfshijnë sa vijon:

- a) **Konferenca audio:** ky është diskutimi në kohë reale midis pjesëmarrësve ose midis pjesëmarrësve dhe instruktorëve. Ky medium ndihmon në eliminimin e nevojës për të paguar shuma të mëdha parash për thirrjet telefonike. Mjetet elektronike, të tilla si Skype dhe protokollet e tjera përmes internetit mund të përdoren për të bërë të mundur konferencën audio. Kjo qasje mundëson që diskutimi me zë të bëhet ndërmjet pjesëmarrësve dhe instruktorëve të kursit, ashtu si bëhet në klasën normale.
- b) **Chat:** kjo mundëson ndarjen e informacionit në formatet e tekstit dhe grafikës. Ndhmon gjithashtu nxënësit të bëjnë pyetje dhe të marrin reagime në kohë reale, gjatë orëve të mësimit. Me shërbimet e bisedës, nxënësit nuk duhet të

---

⁹Kalpana, V. (2010). Future Trends in E-Learning. IEEE 2010 4th International Conference on Distance Learning and Education (ICDLE).

presin me ditë përpara se të marrin një reagim për çdo pyetje që ata mund të bëjnë përmes postës elektronike, përkundrazi, ata janë në gjendje të marrin përgjigje të menjëhershme si në mësimin konvencional në klasë.

- c) **Mesazhe të menjëhershme:** këto janë mesazhe të shkurtra të dërguara në mënyrë elektronike nga kompjuteri në kompjuter. Ky format lejon dërgimin e mesazheve të menjëhershme dhe vendoset kontakti midis pjesëmarrësve dhe instruktorëve. Ata që janë në internet në kohën kur dërgohet një mesazh janë në gjendje të japin reagime të menjëhershme, megjithatë, ata që nuk janë në internet, do të shohin historinë e mesazheve dhe diskutimin kur të identifikohen dhe do të jenë në gjendje të japin reagime dhe të shtojnë ato të dhëna.
- d) **Konferenca video:** videokonferenca mundëson ndërveprim në kohë reale ndërmjet instruktorëve dhe pjesëmarrësve, ashtu si në klasën konvencionale. Me videokonferencë, nxënësit mund të shohin drejtpërdrejt instruktorët e tyre, si në klasën konvencionale. Aftësia për të parë instruktorin e një personi në kohë reale mund të shkaktojë një ndjenjë të komunitetit akademik dhe përkatësisë.¹⁰
- e) **Konferenca në internet:** ky format lejon ndarjen e menjëhershme të prezantimeve, dokumenteve dhe demonstrimeve të aplikacioneve. Shërbimet e konferencave në internet i lejojnë nxënësit të bëjnë prezantime në detyrat e tyre të punës për nxënësit e tjerë dhe instruktorët e kurseve, ashtu si në mjedisin konvencional të klasës.
- f) **Konvikti i bardhë:** konvikti i bardhë imiton procesin e të shkruarit ose vizatimit në një dërrasë të zezë si në mjedisin klasik të klasës. Duke përdorur një mi - ose një majë shkruese elektronike me një tablet - instruktorët mund të shpjegojnë ide dhe teori përmes fjalës së shkruar. Ky shërbim lejon nxënësit në vende të ndryshme të marrin pjesë në mënyrë aktive dhe të përbashkët me mësimdhënësin në mënyrë që të diskutojnë dhe të mbledhin ide në kohë reale. Instruktori gjithashtu përdor këtë qasje për të mësuar dhe shpjeguar çështje për nxënësit.

---

¹⁰Obasa, A. I., Eludire, A. A. & Ajao, T. A., (2013). A comparative study of synchronous and asynchronous E-learning resources. International Journal of Innovative Research in Science, Engineering and Technology (IJIRSET), Vol. 2, Issue 11.

g) **Ndarja e aplikacionit:** pjesëmarrësit kanë aftësinë për të punuar në dokumente së bashku në të njëjtën kohë, nga vende të ndryshme. Me këtë objekt, nxënësit mund të punojnë në grupe në detyra dhe prezantime. Ndarja e aplikacioneve arrihet kur një dokument në internet, siç është dok Google, që funksionon ashtu siç krijohet Microsoft Word dhe të drejtat e redaktimit u jepen të gjithë njerëzve të përfshirë në procesin e të mësuarit, kjo u mundëson atyre të shtojnë ide në dokument. Si të tillë, pjesëmarrësit e caktuar mund të shtojnë dhe të redaktojnë dokumentet që janë krijuar. Ndarja e aplikacioneve lejon nxënësit dhe përdoruesit e tjerë të bashkojnë idetë e tyre dhe të vijnë në konsensus për rezultatin përfundimtar që do të dorëzohet.

Mjetet e mësipërme lejojnë instruktorët dhe nxënësit të përjetojnë aktivitete në klasë të jetës reale, të tilla si marrja e reagimeve të menjëhershme për pyetjet dhe komunikimi me nxënës (nga pjesë të tjera të botës) në kohë reale. Duke kombinuar disa nga këto aplikacione të disponueshme - për shembull, videokonferencë, konvikt të bardhë dhe bisedë, instruktorët dhe nxënësit mund të përjetojnë aktivitete konvencionale në klasë. Dallimi i vetëm këtu është se nuk ka asnjë kontakt fizik midis pjesëmarrësve (domethënë ata nuk ndajnë hapësirën e tyre të të mësuarit). Sidoqoftë, meqenëse prania fizike nuk është e nevojshme në mësimin sinkron, pjesëmarrësit vijnë nga e gjithë bota dhe më shumë pjesëmarrës arrihen në të njëjtën kohë. Nga ana tjetër, pasi këto procese varen nga teknologjia, çdo dështim në secilën pjesë të kornizës teknologjike mund të ketë një efekt negativ në mbarëvajtjen e programit. Për të shmangur goditje të tilla, kërkohet një plan rezervë për të siguruar që efektet përçarëse të dështimit teknologjik të minimizohen. Të dy pjesëmarrësit dhe ofruesit e kurseve duhet të bëjnë përgatitje për të kapërcyer sfidat e paparashikuara dhe të parashikuara për të siguruar mbarëvajtjen e programeve.

2.4.2. Mësimi asinkron dhe mjetet e tij

Kjo formë e të mësuarit përfshin të mësuarit vetëritëm ose të pavarur dhe ofron fleksibilitet më të madh se qasja e të mësuarit sinkron. Ky fleksibilitet u jep pjesëmarrësve një larmi opsionesh, duke i lejuar ata të mësojnë me ritmin e tyre dhe në kohën e tyre. Në kontrast me mësimin sinkron (ose një mjedis konvencional në klasë), kjo formë e të mësuarit i lidh pjesëmarrësit me materialet e referuara në vend të instruktorëve të drejtpërdrejtë, në kohë reale. Të mësuarit askronik siguron mjetet

për pjesëmarrësit që të kenë qasje të lehtë në burimet në dispozicion dhe informacionin që ata kërkojnë në mënyrë që të kenë një përvojë më të lehtë dhe të suksesshme të të mësuarit. Mjetet që përdoren në këtë formë të të mësuarit përfshijnë sa vijon:

- a) **Bazat e të dhënave:** këto janë depo të burimeve të mësimdhënies dhe të të nxënësve, të cilat janë lehtësisht të disponueshme për pjesëmarrësit për t'u qasur në çdo kohë. Bazat e të dhënave mund të organizohen dhe strukturohen duke lejuar kështu menaxhimin e përmbajtjes nga tutorët / ofruesit e kurseve. Kjo i ndihmon nxënësit që nuk janë të mirë në hulumtimin e temave ose që mund të mos kenë kohë të bëjnë vetëkërkime. Një bazë e të dhënave siguron qasje në burime të disponueshme që nxënësi mund të zgjedhë për studimet e tij.
- b) **Bibliotekat e dokumenteve:** bibliotekat e dokumenteve u mundësojnë pjesëmarrësve të gjurmojnë të mësuarit e tyre dhe të jenë në hap me kohën, se sa kanë përparuar në çdo moment të caktuar. Ndërsa mësimi asinkron është vetëritëm, nxënësit potencialisht mund të kenë pushim shumë të gjatë në studimet e tyre, por, qasja në një shërbim të bibliotekës së dokumenteve do të thotë se ata do të jenë në gjendje të 'ndalojnë' studimin e tyre në një pikë të caktuar para se të rifillojnë lehtë punën e tyre nga e njëjta pikë në një datë të mëvonshme. Ky fleksibilitet shmang nevojën për të kaluar ato që janë mbuluar tashmë.
- c) **Librat elektronikë:** librat elektronikë janë në dispozicion për pjesëmarrësit e kursit. Këto libra elektronikë mund të shkarkohen dhe lexohen jashtë linje. Librat elektronikë shërbejnë si shtesë e veprimtarive të tjera të mësimdhënies dhe të të nxënësve. Librat elektronikë janë identikë me librin e shtypur, por ato janë në dispozicion në mënyrë elektronike në kompjuter dhe mund të lexohen lehtësisht kudo dhe në çdo kohë. Ky format eliminon nevojën për të bartur disa libra në të njëjtën kohë. Pjesë të një libri elektronik mund të theksohen, shënohen dhe shënimet bëhen në faqe ashtu si mund t'i bëhen një libri fizik.
- d) **Forumet:** këto mundësojnë bashkëpunim dhe ndarje të lehtë të ideve midis pjesëmarrësve. Qasja gjithashtu siguron mjetet që nxënësit të ndajnë problemet dhe, për të marrë reagime dhe ndihmë nga nxënësit dhe mësimdhënësit e tjerë.

- e) **Mesazhimi (e-mail):** u mundëson pjesëmarrësve të ndajnë materialet e kursit ndërmjet tyre. Ai gjithashtu u siguron pjesëmarrësve një rrugë të kontaktit të drejtpërdrejtë me të tjerët dhe me instruktorët. Problemi i vetëm i mundshëm përfshin faktin se reagimet e menjëhershme nuk janë të sigurta, siç është rasti kur mësoni përmes bisedave dhe komunikimeve ballë për ballë në klasë.
- f) **Transmetimi i audios:** transmetimi audio merr formën e leksioneve të regjistruara paraprakisht, intervistave me ekspertë ose kafshimeve të tingullit që janë të rëndësishme për atë që po studiohet. Materialet audio janë në dispozicion dhe mund të rishfaqen disa herë nga nxënësit e kursit kur dhe është e nevojshme. Një avantazh i mundshëm i transmetimit të audios është që nxënësi mund të rishfaqë çdo regjistrim disa herë, derisa ai ose ajo të kuptojë mesazhin / rezultatet e të nxënësve që po transmetohen.
- g) **Transmetimi i videos:** ashtu si transmetimi i audios, transmetimi i videos përfshin transmetimin e videove me përmbajtje të pararegjistruar që janë të rëndësishme për rrjedhën e studimit. Nëse ekzistojnë lejet e sakta, videot mund të shkarkohen dhe luhen disa herë derisa nxënësi të marrë një kuptim të plotë të materialit. Kjo qasje gjithashtu u mundëson instruktorëve të bëjnë demonstrime të çështjeve teknike për nxënësit me lehtësi.¹¹
- h) **Regjistrat në internet (Blogs):** regjistrat në internet mundësojnë shpërndarjen e ideve dhe komenteve. Blog-et përdoren kryesisht në të njëjtën mënyrë si dikush që do të përdorte një tabelë njoftimesh; d.m.th. për të kaluar informacione dhe njoftime për nxënësit. Në një skenar të mësimi asinkron, nxënësit do të duhet të futen në llogaritë e tyre dhe të shohin regjistrat e uebit në mënyrë që të rishikojnë informacionin që ishte postuar.
- i) **Lidhjet e faqes në internet:** kjo qasje krijon një burim që i drejton përdoruesit në burime shtesë në faqet e jashtme të internetit. Këtu, në vend që dokumentet të postohen në mënyrën e një libri elektronik, transmetimit të videos ose transmetimit të audios, nxënësit drejtohen më tepër në lidhje me qëllim që ata të mund të kenë qasje dhe të shkarkojnë vetë dokumentet e vendosura atje.

---

¹¹Park, S. Y. (2009). An Analysis of the Technology Acceptance Model in Understanding University Students' Behavioral Intention to Use e-Learning. *Educational Technology & Society*, 12 (3), 150–162.

Mjetet asinkrone të mësimit të renditura më lart ndihmojnë për të akomoduar pjesëmarrës nga zona të ndryshme kohore. Ky është veçanërisht rasti pasi aktivitetet e të mësuarit bëhen në kohën e vet dhe me ritmin e dëshiruar (Hrastinski, 2008). Ndryshe nga të mësuarit sinkron - ku nxënësi duhet të jetë i disponueshëm në të njëjtën kohë kur instruktorët janë të gatshëm të japin mësim, nxënësit e angazhuar në mësim asinkron studiojnë sipas orarit të tyre dhe ky është ndryshimi thelbësor midis dy mënyrave të të mësuarit.

Përmes përdorimit të mjeteve sinkron dhe asinkron, të mësuarit bëhet i mundur me ndihmën e TIK-ut dhe pa praninë fizike të nxënësve / mësuesve në të njëjtën hapësirë.

Për më tepër, nxënësit janë në gjendje të vendosin se cila nga këto qasje është më e mira për ta. Nxënësit për të cilët ndërveprimi në kohë reale me nxënës të tjerë dhe instruktorët e kurseve është i rëndësishëm mund të zgjedhin të mësuarit sinkron. Dhe, nxënësit të cilët mund të mos jenë domosdoshmërisht të interesuar për ndërveprime në kohë reale, por vetëm përvetësimin e njohurive, gjithashtu mund të zgjedhin një qasje asinkrone të të mësuarit, e cila iu mundëson atyre të studiojnë me ritmin e tyre, diçka që nuk është rasti në mjedisin konvencional të klasës.

Meqenëse ekzistojnë përkufizime, lloje dhe forma të ndryshme të e-mësimit, duhet të theksohet se me përdorimin e termit e-mësim në këtë tezë i referohet mësimdhënies dhe të nxënësve që ndërmjetësohet nga përdorimi i teknologjive elektronike. Më tej duhet të theksohet se përveç nëse tregohet qartë, nga përdorimi i termit e-mësim në këtë tezë nuk i referohet ndonjë lloji ose forme të veçantë, termi përdoret në mënyrë të njëjtë për t'iu referuar ndonjë prej llojeve dhe formave të e-nxënësve e diskutuar më sipër.

2.5. Sfidat dhe faktorët e suksesit të e-mësimit

E-mësimi vjen me sfidat e veta, për shembull, ndryshe nga të mësuarit ballë për ballë, kur studion në një mjedis të mësimit elektronik, veçanërisht kur bëhet si një vetëstudim i pavarur (plotësisht online) kërkon një sasi të konsiderueshme të disiplinës dhe motivimit për të qenë i suksesshëm në të. Kjo sepse, ndërsa nxënësit studiojnë vetë dhe me ritmin e tyre, ata nuk mund të sfidohen të punojnë më shumë sikur të ishte një mësim ballë për ballë, ku duhet të respektohen afatet. Sidoqoftë, kjo

çështje mund të menaxhohet më mirë nëse nxënësit ndërveprojnë në një komunitet të nxënësve, siç bëhet në mësimin ballë për ballë - klasa tradicionale. Motivimi është një faktor tjetër që rrit performancën dhe të mësuarit e e-nxënësve, kjo sepse nëse nxënësit janë të motivuar të mësojnë për një arsye ose për një tjetër, kjo i inkurajon ata të vazhdojnë përpara vështirësive për të arritur qëllimet e tyre. Faktorët motivues që mund t'i detyrojnë nxënësit të bëjnë presion për të qenë të suksesshëm në të mësuar përfshijnë interesin e tyre për kursin dhe përmbajtjen e tij, dhe rëndësinë e perceptuar të kursit për ta. Për shembull, nëse nxënësit kanë interes për përmbajtjen e kursit dhe besojnë se kjo vlen për ta ose aspiratat e tyre të ardhshme - të tilla si promovimi në punë ose shansi për të gjetur punë të reja pas përfundimit ose për të krijuar kompani të tyre, me të vërtetë do t'i motivojë ata të shtypin për të qenë të suksesshëm, pavarësisht nga sfidat që mund të hasin.¹² Për shembull, në Ganë, motivimi që mund ta detyrojë dikë të kërkojë studim, pavarësisht nga sfidat që mund të hasin janë mundësia për të marrë gradim në punë ose për të gjetur punë më të mira. Është e rëndësishme të tregohet se nëse nxënësit perceptojnë disa përfitime të të mësuarit, qoftë interes personal për kursin ose një zbatim i përmbajtjes së kursit ose të qenit në gjendje të kuptojnë dhe kryejnë më mirë punët e tyre, siç tregohet në shembujt e dhënë, ka të ngjarë të jenë të motivuar të performojnë mirë, pavarësisht nga sfidat me të cilat mund të përballen.¹³

E-mësimi ka përparësitë e mëposhtme - së pari, ai i jep nxënësit fleksibilitetin dhe komoditetin për të përfunduar materialet e kursit aty ku dhe kur dëshiron, gjë që do të thotë se nxënësi mund të studiojë nga çdo pjesë e botës, pa pasur nevojë të jetë i domosdoshëm kampusi i institucionit për t'u mësuar. Së dyti, e-mësimi ka përparësi pedagogjike, krahasuar me tradicionale ballë për ballë, sepse mundëson përdorimin e mjeteve multimediale si pjesë e ushtrimeve mësimore, të cilat i mundësojnë nxënësit të zbatojë konceptet në mënyrë realiste. Së treti, e-mësimi mundëson përdorimin e animacioneve për të ndihmuar në demonstrimin e koncepteve dhe temave që janë të vështira për t'u portretizuar në klasat tradicionale, të cilat nga ana tjetër, mund të lehtësojnë një komunikim dhe kuptim më të saktë të ideve dhe temave komplekse të cilat mund të mos ishin kuptuar lehtë pa këto mjete shtesë për ta bërë më të lehtë

---

¹²Adler, R. W., Milne, M. J. & Stablein, R.. (2001). Situated motivation: An empirical test in an accounting class. *Canadian Journal of Administrative Sciences*, 18(2), 101-116.

¹³Smart, K. L., & Cappel, J. J. (2006). Students' perceptions of online learning: A comparative study. *Journal of Information Technology Education*, Volume 5, 2006.

mësimdhënien dhe të mësuarit. Siç mund të shihet, e-mësimi ka potencialin për të rritur mësimdhënien dhe të mësuarit, krahasuar me atë që mund të arrihet nëse kjo do të bëhej vetëm në qasjen ballë për ballë.

Përveç përparësive dhe dobisë që ofron mësimi elektronik, ai gjithashtu ka disa kufizime. Këto përfshijnë, së pari, lloji asinkron i mësimit elektronik nuk është efektiv për ofrimin e programeve të trajnimit teknik, për shembull në kurse të IT. Kjo sepse mësimi asinkron nuk mundëson ndërveprim në kohë reale me instruktorin dhe nxënës të tjerë dhe gjithashtu nuk i lejon nxënësit të kenë ekspozime praktike në atë që mësojnë, për shembull, duke përdorur softuer dhe duke aplikuar njohuri për zgjidhjen e problemeve, si pjesë e tyre. Studime, siç do të kishte qenë rasti nëse do të kishte natyrë sinkrone.¹⁴ Disavantazhet e tjera të e-mësimit përfshijnë një ndjenjë të izolimit të nxënësit, ku ata duhet të studiojnë vetëm (plotësisht në internet) pa pasur kolegë dhe instruktorë për të bashkëvepruar me (Brown, 1996); pjesa tjetër janë: zhgënjimi, ankthi dhe konfuzioni i nxënësit si rezultat i të mësuarit vetë, gjë që ndodh më së shumti me të mësuarit plotësisht online dhe asinkron.¹⁵ Ekziston gjithashtu nevoja për një disiplinë më të madhe, pasi nuk do të ketë askush t'u thotë nxënësve se çfarë të bëjnë dhe kur të paraqesin çfarë detyre dhe raportesh. Të tri llojet e e-mësimit kërkojnë aftësi të mira të shkruarit, pasi shumica nëse jo të gjitha komunikimet do të bëhen në internet dhe me shkrim. E-mësimi, posaçërisht ai plotësisht online, gjithashtu kërkon vetëmotivim dhe nevojën që përdoruesit në internet të bëjnë angazhim personal në kohë për të studiuar, pasi në shumicën e rasteve ata studiojnë me ritmin e tyre dhe nuk kanë ndonjë afat të rreptë për të përmbushur. Për më tepër, me zhvillimin më të fundit të aplikacioneve të bisedave mobile, e bën edhe më të lehtë për nxënësit që të kenë një komunitet pjesëmarrësish për të diskutuar tema të lidhura me kursin, gjatë dhe pas mbarimit të seancave të klasës.

---

¹⁴Laine, L. (2003). Is e-learning effective for IT training? *T +D*, 57(6), 55-60.

¹⁵Hara, N. & Kling, R. (2000). Students' distress with a web-based distance education course: An ethnographic study of participants' experiences. *Information, Communication and Society*, 3(4), 557-579.

2.6. Avantazhet dhe disavantazhet e adoptimit të mësimit elektronik në gjimnaze

2.6.1. Përparësitë ose përfitimet e e-mësimit

Adoptimi i e-mësimit në arsim, posaçërisht për institucionet e arsimit në gjimnaz ka disa përfitime, dhe duke pasur parasysh disa përparësi dhe përfitime të tij, e-mësimi konsiderohet ndër metodat më të mira të arsimit. Disa studime dhe autorë kanë ofruar përfitime dhe përparësi që rrjedhin nga adoptimi i teknologjive të e-mësimit në shkolla.

Disa studime japin përparësinë e e-mësimit, si aftësia e tij për t'u përqendruar në nevojat e nxënësve individualë. Për shembull Marc (2000) në përmbledhjen e librit të tij mbi strategjitë e-mësimit për shpërndarjen e njohurive në epokën digjitale vuri në dukje se një nga avantazhet e e-mësimit në arsim është përqendrimi i tij në nevojat e nxënësve individualë, si një faktor i rëndësishëm në procesin e arsimimit sesa për nevojat e instruktorëve ose institucioneve arsimore. Disa nga avantazhet që miratimi i mësimit elektronik në arsim, të marra nga rishikimi i literaturës përfshin sa vijon:

1. Është fleksibël kur merren parasysh çështjet e kohës dhe vendit. Çdo nxënës ka luksin të zgjedhë vendin dhe kohën që i përshtatet atij / asaj. Sipas Smedley (2010), miratimi i e-mësimit u siguron institucioneve, si dhe nxënësve të tyre shumë fleksibilitet të kohës dhe vendit të dorëzimit ose marrjes sipas informacionit të të mësuarit.
2. E-mësimi rrit efikasitetin e njohurive dhe kualifikimeve përmes lehtësisë së qasjes në një sasi të madhe informacioni.
3. Është në gjendje të sigurojë mundësi për marrëdhënie midis nxënësve, duke përdorur forume diskutimi. Përmes kësaj, e-mësimi ndihmon në eliminimin e pengesave që kanë potencialin e pengimit të pjesëmarrjes, përfshirë frikën e të folurit me nxënës të tjerë. E-mësimi i motivon nxënësit të ndërveprojnë me të tjerët, si dhe të shkëmbejnë dhe respektojnë pikëpamje të ndryshme. Të mësuarit lehtëson komunikimin dhe gjithashtu përmirëson marrëdhëniet që mbështesin të mësuarit. Wagner et al. (2008) vërejtë se e-mësimi vë në

dispozicion perspektiva shitesë për ndërveprimin midis nxënësve dhe mësimdhënësve gjatë shpërndarjes së përmbajtjes.

4. E-mësimi është me kosto efektive në kuptimin që nuk ka nevojë që nxënësit të udhëtojnë. Është gjithashtu me kosto efektive në kuptimin që ofron mundësi për të mësuar për numrin maksimal të nxënësve pa nevojë për shumë ndërtesa.
5. Të mësuarit elektronik gjithmonë merr parasysh dallimet individuale të nxënësve. Disa nxënës, për shembull preferojnë të përqendrohen në pjesë të caktuara të orarit mësimor, ndërsa të tjerët janë të përgatitur të rishikojnë të gjithë mësimin.
6. E-mësimi ndihmon në kompensimin e mungesave të stafit akademik, përfshirë instruktorët ose mësuesit, si dhe lehtësuesit, teknikët e laboratorit etj.
7. Përdorimi i e-learning lejon vetëstimulimin e ritmit. Për shembull, mënyra asinkrone lejon secilin nxënës të studiojë me ritmin dhe shpejtësinë e tij ose të saj, qoftë i ngadaltë apo i shpejtë. Prandaj rrit kënaqësinë dhe zvogëlon stresin.

Përparësitë e lartpërmendura të e-mëimit janë përmbledhur nga Holmes dhe Gardner (2006), duke vërejtur se aftësia e e-mëimit për të vlerësuar nxënësit ndërsa mësojnë dhe në të njëjtën kohë duke rritur përvojat e tyre në arsim, me anë të ndërveprimit të përshtatshëm për arsimin e komunitetit, diversitetin kulturor dhe globalizimin, dhe zhdukjen e kufijve të vendit dhe kohës. Për ta karakteristikat më jetësore si dhe përparësia e e-mëimit në arsim është se ai përqendrohet te nxënësit.

Përmes e-mëimit, sipas Raba (2005), objektivat mund të arrihen në kohën më të shkurtër me mundin më të vogël. Të dy nxënësit dhe mësimdhënësit mund të jenë në gjendje të përmbushin dhe të ecin me zhvillimin, ndërsa marrin përvojë që sigurohet nga specialistë të shumtë në fusha të ndryshme të njohurive. Ndikimet e e-mëimit në etikën arsimore sipas Khan (2005) janë siguruar. Kjo është për shkak se mjediset për e-mësim janë tolerante, kështu që ato janë një mënyrë e mirë për të ofruar qasje të barabartë në botën e informacionit, pavarësisht nga vendndodhjet e përdoruesve, moshave të tyre, si dhe origjinës etnike dhe racave (Khan, 2005). Ambienti për e-mësim gjithashtu ndihmon nxënësit të varen nga vetvetja për arsyen se mësimdhënësit nuk janë më burimi i vetëm i njohurive. Ata në vend të kësaj bëhen këshilltarë dhe udhëzues (Alsalem, 2004). E-mësimi gjithashtu ndihmon në

përgatitjen e shoqërisë për të komunikuar globalisht dhe për të dialoguar me të tjerët (Zeitoun, 2008). Sidoqoftë, sipas Algahtani (2011), përfitimet e mundshme të e-mësimit janë më të mëdha se përfitimet e të mësuarit tradicional nëse e-mësimi përdoret dhe zbatohet në mënyrat e duhura.

Autorë të tillë si Zhang et al. (2006) dhe Judahil et al. (2007) dhanë ndikimet pozitive të mësimit nga këndvështrimi i nxënësve. Zhang et al. (2006) thekson se e-mësimi lejon eksplorimin e mënyrave shumë fleksibël të të mësuarit me shumë më pak nevojë për udhëtime për të shkuar në klasa. E-mësimi, sipas Zhang et al. (2006), përmes objektit video interaktive u lejon nxënësve të shikojnë të gjitha aktivitetet që zhvillohen në klasë dhe gjithashtu të dëgjojnë mësime të mësuara sa herë që të jetë e nevojshme. Kjo sipas Brown et al. (2008) dhe Judahil et al. (2007) u ofron mësuesve disa mënyra për të bashkëvepruar me nxënësit dhe për t'u dhënë atyre reagime të menjëhershme. Sidoqoftë, sipas Judahil et al. (2007), është thelbësore për ata që përqafojnë teknologjinë e përparuar gjatë procesit të mësimit dhe të mësuarit kanë një larmi aftësish në Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK).

Studime të tjera (Singh, 2001; Hemsley, 2002; dhe Sadler-Smith 2000) gjithashtu u japin nxënësve avantazhet ose përfitimet e e-mësimit. Për shembull, sipas Singh (2001), sistemet e-learning mundësojnë komunikim të përmirësuar midis nxënësve dhe shkollës ose mësime të mësuara. Hemsley (2002) kanë shprehur mendimin se nxënësit me kohë të plotë dhe me kohë të pjesshme mund të marrin pjesë në orët e tyre mësimore e të zgjedhura nga çdo vend, duke u ofruar njerëzve që janë zhvendosur ose kanë udhëtuar, një burim lehtësisht i arritshëm për të mësuar.¹⁶ Sadler-Smith (2000) dhe Brown et al. (2001) vërejnë se, adoptimi dhe zbatimi i e-learning u siguron njerëzve me aftësi të kufizuara mundësinë për të vazhduar arsimin e tyre nga çdo vend.

2.6.2. Disavantazhet e e-mësimit

E-mësimi, përkundër përparësive që ka kur miratohet në arsim, gjithashtu ka disa disavantazhe. Studimet mbështesin që e-mësimi posedon disa disavantazhe. Për shembull, përkundër pretendimeve që e-mësimi mund të përmirësojë cilësinë e arsimit, Dowling et al. (2003) argumentojnë që vënia në dispozicion e materialeve

---

¹⁶Golladay, R., Prybutok, V. & Huff, R. (2000). Critical success factors for the online learner. *Journal of Computer Information Systems*, 40(4), 69-71.

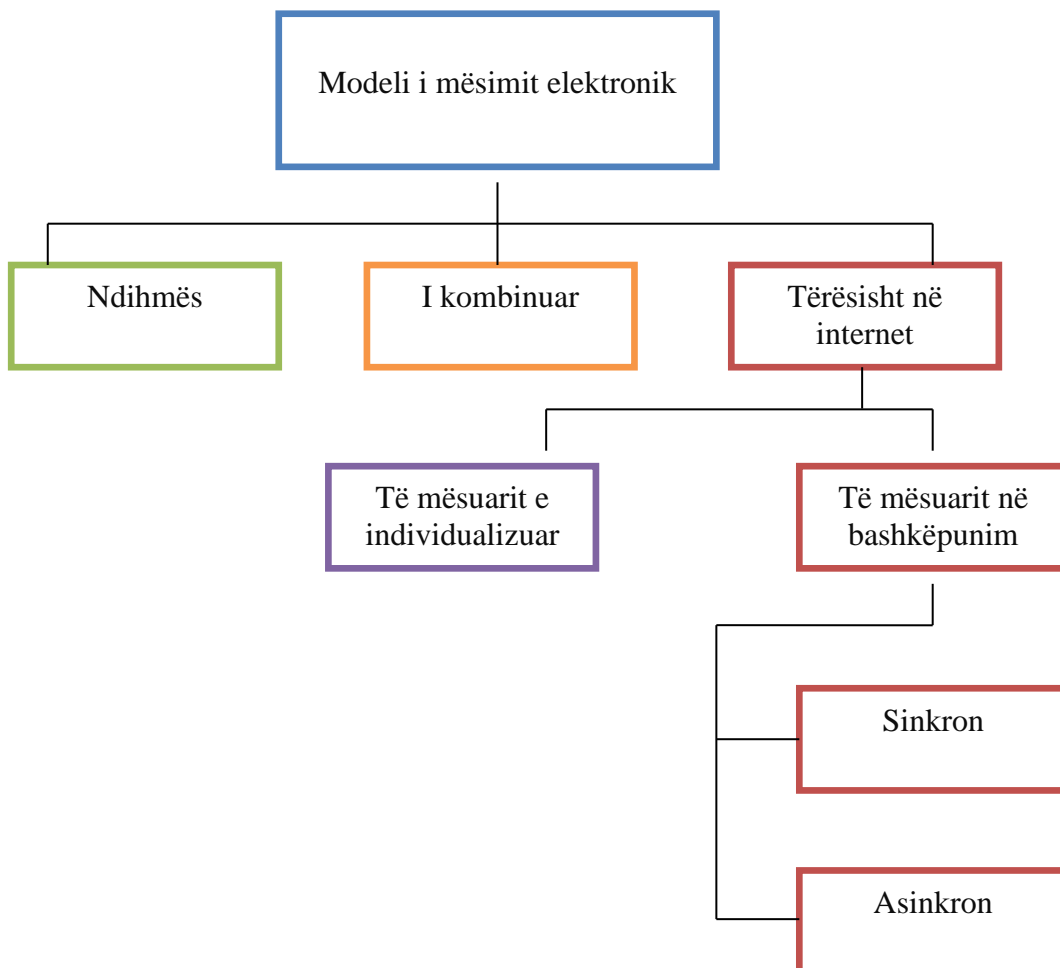

mësimore në internet rezulton në rezultate të përmirësuara të të nxënësve për forma specifike të vlerësimit kolektiv. Gjithashtu Mayes (2002) bëri një pyetje nëse mësimi elektronik është thjesht një pajisje mbështetëse për metodat ekzistuese të të mësuarit. Dënimi më i dukshëm i e-learning është mungesa e plotë e ndërveprimeve personale jetësore, jo vetëm midis nxënësve dhe mësuesve, por edhe midis nxënësve-kolegë. Sipas Almosa (2007), pavarësisht nga të gjitha disavantazhet e e-mësimit, ka shumë përfitime që frymëzojnë përdorimin e tij dhe gjithashtu inkurajojnë kërkimin e mënyrave për të zvogëluar disavantazhet. Disavantazhet e e-mësimit që janë dhënë nga studimet përfshijnë sa vijon:

1. E-mësimi si metodë e edukimit i bën nxënësit t'i nënshtrohen përsiatjes, largësisë, si dhe mungesës së ndërveprimit ose marrëdhënies. Prandaj kërkon një frymëzim shumë të fortë, si dhe aftësi me menaxhimin e kohës në mënyrë që të zvogëlohen efektet e tilla.
2. Në lidhje me sqarimet, ofertat e shpjegimeve, si dhe interpretimet, metoda e-mësimit mund të jetë më pak efektive se metoda tradicionale e të mësuarit. Procesi i mësimit është shumë më i lehtë me përdorimin e takimit në klasë për mësuesin.
3. Kur bëhet fjalë për përmirësimin e aftësive komunikuese të nxënësve, e-mësimi si metodë mund të ketë një efekt negativ. Nxënësit, megjithëse mund të kenë një njohuri të shkëlqyeshme akademike, ata mund të mos kenë aftësitë e nevojshme për t'i dhënë njohuritë e tyre të fituara të tjerëve.
4. Megjithatë testet për vlerësime në e-mësimin janë bërë ndoshta me përdorimin e përfaqësuesit, do të jetë e vështirë, në mos e pamundur për të kontrolluar ose rregulluar aktivitete të këqija si mashtrimi.
5. Mësimi elektronik gjithashtu mund të jetë i gabuar për pirateri dhe plagjiaturë, i predispozuar nga aftësi joadekuate të përzgjedhjes, si dhe lehtësia e kopjimit dhe ngjitjes.
6. E-mësimi gjithashtu mund të përkeqësojë rolin e institucionit në rolin e socializimit dhe gjithashtu rolin e instruktorëve si drejtues të procesit të arsimit.

7. Gjithashtu jo të gjitha fushat ose disiplina mund të përdorin teknikën e e-mësimit në arsim. Për shembull, fushat thjesht shkencore që përfshijnë praktikë nuk mund të jenë studime të duhura përmes e-mësimit. Hulumtimet kanë argumentuar se e-mësimi është më i përshtatshëm në shkencat shoqërore dhe humane sesa fushat, siç janë shkencat mjekësore dhe farmacia, ku ekziston nevoja për të zhvilluar aftësi praktike.
8. E-mësimi gjithashtu mund të çojë në mbingarkesë ose përdorim të rëndë të disa faqeve të internetit. Kjo mund të sjellë kosto të papritura, si në disavantazhe në kohë ashtu edhe në para.

Figura 1. Një model për përdorimin e mësimit elektronik në arsim

Burimi: Përshtatur nga Algahtani (2011)

2.7. Fazat e të mësuarit elektronik

Në funksion të gjerësisë së perkufizimit në këtë hulumtim, e-mësimi mund të ndahet në tri nivele, sipas shkallës së bashkëveprimit midis nxënësit dhe mësuesit. Nivelet mund të quhen gjithashtu si tri faza të ndryshme sipas Universitetit të Northampton (2008). Ato janë faza informuese, faza integruese dhe faza transformuese. Duke studiuar fazat e e-mësimit, ndihmon në identifikimin e situatës aktuale të zbatimit të e-mësimit në IAL.

Niveli 1 / Faza informuese

Siç përshkruhet nga Universiteti i Northampton (2008), kjo fazë përfshin sigurimin e informacionit (administrativ), specifikimin e programit, manualët e moduleve, oraret, listat e leximit, pyetjet e provimit dhe lidhjet me burimet e jashtme. Kjo është forma më themelore e e-mësimit, pasi thjesht i jep përmbajtjen nxënësit në një mënyrë elektronike, dhe për këtë arsye, ekziston një shkallë e ulët e ndërveprimit në internet në këtë fazë.

Niveli 2 / Faza integruese

Kjo fazë përfshin ndërveprimin dhe komunikimin më dinamik, duke zëvendësuar disa aktivitete ballë për ballë, duke përfshirë manipulimin e grupeve të të dhënave në internet, diskutime në grupe, leksione video, e-tutorime, ushtrime në internet, vlerësim formues dhe përmbledhës (Universiteti i Northampton, 2008). Me fjalë të tjera, ky lloj i të mësuarit elektronik lejon që nxënësi të ketë një shkallë të bashkëveprimit me përmbajtjen që jepet në ekran dhe përdor një gamë mediash për të forcuar të mësuarit. Sidoqoftë, nuk ndërtohet në bashkëveprimet ndërmjet nxënësve, ose midis nxënësve dhe instruktorit të tyre (Australian Framework Framework of Learning, 2007).

Niveli 3 / Faza transformuese

Kjo është niveli më i lartë i e-mësimit. Kjo inkurajon të mësuarit të vetëdrejtuar, mund të jetë i pasur me media, dhe ashtu si me trajnimin tradicional në klasë ai e angazhon nxënësin në një komunitet të të mësuarit. Përdor burimet dhe teknologjitë në mënyra inovative dhe bashkëpunuese, një shembull mund të jetë një klasë virtuale.

2.8. E-mësimi krahasuar me mësimin tradicional në klasë

Ekziston një numër i madh i materialeve të botuara që argumentojnë nëse mësimi tradicional në klasë mund të zëvendësohet nga e-mësimi. Përparimi i teknologjisë kompjuterike dhe të rrjeteve po siguron një mjet të larmishëm për të mbështetur të mësuarit në një mënyrë më të personalizuar, fleksibile, të lëvizshme dhe të kërkuar. Tabela më poshtë tregon avantazhet dhe disavantazhet e e-mësimit dhe mësimin tradicional në klasë, të cilat janë përmbledhur nga Zhang, et al. (2004):

Tabela 2. E-mësimi krahasuar me mësimin tradicional në klasë

	Mësimi tradicional në klasë	E-mësimi
Avantazhet	<p>Reagime të menjëhershme.</p> <p>Të qenit i njohur si për instruktorët ashtu edhe për studentët.</p> <p>Motivimi i studentëve.</p> <p>Kultivimi i një detyrimi shoqëror.</p>	<p>Nxënësi përqendrohet dhe ecën vetë.</p> <p>Koha efektive për nxënësit.</p> <p>Potencialisht në dispozicion për audiencën globale.</p> <p>Qasje e pakufizuar në njohuri.</p> <p>Njohuri për aftësinë arkivore për ripërdorim dhe ndarje.</p>
Disavantazhet	<p>Instruktori i përqendruar.</p> <p>Kufizimet në kohë dhe vendndodhje.</p> <p>Më e shtrenjtë për dorëzim.</p>	<p>Mungesa e reagimeve të menjëhershme në e-mësimin asinkron.</p> <p>Koha e rritur e përgatitjes, instruktori i pikave.</p> <p>Jo rehat për disa njerëz.</p> <p>Potencialisht më shumë zhgënjim, ankth dhe konfuzion.</p>

Edhe pse e-mësimi ka përparësi absolute në mësimdhënie dhe mësimnxënie në çdo kohë dhe kudo, është ende e vështirë të zëvendësosh mësimin tradicional në klasë në rrethanat aktuale. Ashtu si tregtia elektronike nuk zëvendësoi nevojën për ndërtesa dhe dyqane me pakicë, e-mësimi nuk zëvendëson nevojën për trajnim, mbështetje të ekspertëve, laboratorë dhe përvoja bashkëpunuese të drejtuara nga mësimdhënësit.

Faktorë të tillë si përmbajtja e kursit, mënyra e shpërndarjes, softueri, hardueri dhe çështjet financiare ofrojnë vetëm mjedisin bazë të të mësuarit. Mësuesi dhe nxënësi në masë të madhe përcaktojnë suksesin ose dështimin e zbatimit të e-mësimit.

2.9. Faktorët nxitës të e-mësimit

Krahasuar me arsimin tradicional, fenomeni i ri arsimor është zbuluar në shumë institucione arsimore, i cili po rrit mësimin dhe mësimdhënien përmes përdorimit të teknologjisë së rrjetit, të ashtuquajturit, e-learning. Në përgjithësi, nuk ka ndonjë ndryshim të rëndësishëm midis e-mësimit dhe mësimit tradicional në klasë, për sa i përket rezultateve të të nxënit, domethënë qëllimi i të mësuarit mund të arrihet pavarësisht nga metodologjia e të mësuarit. Sidoqoftë, mësimi elektronik ka avantazhet e tij të pakonkurrueshme krahasuar me të mësuarit tradicional. Siç kategorizohet nga Korniza Australiane e Mësimit Fleksibël (2007), e-mësimi mund të ofrohet në bazë të kërkesës, kur dhe ku është e nevojshme, si brenda dhe jashtë vendit.

Për shkak të natyrës së e-mësimit me përforcimin e tij vizual dhe dëgjimor të informacionit dhe mekanizmave të individualizuar të feedback-ut, koha e marrë për të mësuar informacionin zvogëlohet ndjeshëm. Për më tepër, bëhen kosto dhe kursime në kohë, pasi ndryshe nga mësimi i drejtuar nga instruktorët, ose komunikimi i bazuar në letër, kostot për përdorues për mësimin elektronik zvogëlohen sa herë që përdoret kursi. Nga ana tjetër, nxënësit dhe instruktorët nuk kanë pse të udhëtojnë në vende të caktuara. E-mësimi nxit të mësuarit të vetëdrejtuar dhe vetëritëm, duke strukturuar aktivitetet në qendër të nxënësit dhe lidh nxënës dhe ekspertë të ndarë fizikisht për të formuar komunitete të të mësuarit.

Sidoqoftë, siç u diskutua nga Lindh et al. (2008), zbatimi i mjedisit i e-mësimit është një fenomen kompleks, që përfshin shumë faktorë ndikues dhe parakushtet e zbatimit të mësimit elektronik gjithashtu ndryshojnë në varësi të përdorimit të teknologjisë së mësimit elektronik, në arsimin në distancë ose në mësimin e përzier. Për shembull, faktorët kryesorë nxitës të universiteteve tradicionale mund të jenë administrative, që do të thotë përdorimi i e-mësimit për të përmirësuar cilësinë e të mësuarit të studentëve në kampus. Relativisht, faktorët kryesorë nxitës të universiteteve të mësimdhënies së hapur dhe në distancë mund të jenë tërheqja e studentëve të largët gjeografikisht.

Një studim ndërkulturor i zbatimit të e-mësimit në një universitet suedez dhe një universitet në Argentinë ishte bërë nga Lindh et al. (2008). Sipas studimit të tyre, faktorët drejtues të të dy universiteteve për të cilat bihet dakord më së shumti janë administrativë, më shumë sesa pedagogjikë. Ka vetëm pak mendime të ndryshme për faktorët në këto dy universitete. Mësuesit suedezë ishin më të interesuar në thjeshtësimin e proceseve administrative (76%), ku mësuesit argjentinas ishin më të interesuar në mundësimin e pjesëmarrjes më aktive të studentëve dhe rritjen e cilësisë së mësimit dhe mësimdhënies (79%). Iniciativat e mësimit elektronik përgjithësisht konsideroheshin më shumë si mbështetje shtesë për studentët brenda kampusit, sesa mbështetje për studentët në distancë. Kjo pjesërisht mund të shpjegohet me faktin se shumica e kurseve në universitet ofrohen në kampus (Casanovas et al., 2008). Rezultate të ngjashme janë fituar nga disa studime të tjera, siç deklaruan MacKeogh & Fox (2008) në studimin e tyre, miratimi i e-mësimit në universitetin tradicional nuk rrit domosdoshmërisht aksesin ose zgjeron pjesëmarrjen për studentët jashtë kampusit. MacKeogh & Fox (2008) kishin renditur disa studime të mëparshme si prova për të mbështetur përfundimin e tyre: Raporti i OECD (2005) mbi strategjitë e e-mësimit të miratuara në institucione në trembëdhjetë vende zbuloi se përmirësimi i mësimit në kampus ishte arsytimi kryesor për miratimin e-mësimit, ndërsa mësimi në distancë nuk ka paraqitur si arsytim të fortë në mbi gjysmën e institucioneve të anketuara (OECD, 2005). Një raport tjetër mbi strategjitë e e-mësimit në Japoni zbuloi se ndërsa mbi 70% e institucioneve kishin adoptuar një formë të mësimit elektronik, më pak se 10% i vunë kurse të disponueshme për studentët jashtë kampusit (Latchem et al., 2007).

2.10. Barrierat në mësimin elektronik

Siç e përmenda më parë, e-mësimi ka një histori mjaft të shkurtër krahasuar me mësimin tradicional ballë për ballë në klasë. Zhvillimi i shpejtë i teknologjisë së informacionit, së bashku me teknologjitë në zhvillim të e-mësimit, ka krijuar një tension për leksionet në institucionet e arsimit. Është e vështirë për të kapërcyer pengesat historike dhe rezistencën ndaj ndryshimeve në teknologjinë e të mësuarit, pasi ndryshimi në metodat e reja paraqet rrezik, pasiguri dhe paqëndrueshmëri. Zbatimi i mësimit tradicional të bazuar në klasë është i lehtë dhe diçka që ne e dimë se si për t'u bërë, ndërsa e-mësimi siguron një nivel të ndryshëm të kompleksitetit. Siç

kategorizohet nga Korniza Australiane e Mësimi Fleksibël (2007), pengesat më të dukshme në nivelin institucional dhe atë individual u klasifikuan si më poshtë:

Në një nivel institucional ekzistojnë pengesat e mëposhtme për zbatimin:

- Bindja e menaxhimit të investojë në e-mësim - Kjo mund të paraqitet si mungesë e mbështetjes së menaxhimit.
- Sigurimi se ekziston aftësia teknike për të ofruar mësim elektronik dhe nuk ka vështirësi për nxënësit për të hyrë në material - Kjo mund të paraqitet si mungesë e njohurive në lidhje me teknologjinë, mungesë të stafit teknik ose probleme teknike.
- Kapërcimi i kufizimeve në vendin e punës që mund të ndikojnë në e-mësimin, të tilla si mbikëqyrësit që nuk sigurojnë kohë të mjaftueshme për të mësuar të ndodhë - Kjo mund të paraqitet si mungesë e kohës.
- Angazhimi i nxënësve në përdorimin e e-mësimi (duke e bërë mësimin emocionues dhe të rëndësishëm) - Kjo mund të paraqitet si mungesë e angazhimit ose motivimit të studentit
- Tejkalimi i perceptimeve negative të e-mësimi (për shembull, që është impersonal, ose jo aq i mirë sa trajnimi në klasë, ose që mediumi shihet si një kërcënim) - Kjo mund të paraqitet si mungesë vlerësimi.

Në një nivel individual, këta janë parashikuesit kryesorë të pengesave në përdorimin e mësimi elektronik:

- Organizimi - mungesa e politikës dhe planifikimit të duhur dhe kulturës mbështetëse (për shembull, koha për trajnim, stimuj, burime). Kjo mund të paraqitet si mungesë e strategjive ose udhëheqjes ose mungesë e stimujve për mësuesit.
- Vetëefikasiteti - mungesa e aftësive të sjelljes, siç është marrja e përgjegjësisë për të mësuarin dhe menaxhimin e kohës.
- Kompetenca kompjuterike - aftësi të pamjaftueshme kompjuterike dhe interneti dhe frika e ekspozimit në një mjedis të ri. Kjo mund të përfaqësojë si barriera të kulturës institucionale.

Casanovas et al. (2005) zbuluan se tri pengesat kryesore për mësimin elektronik ishin: mungesa e kohës (65%), mungesa e njohurive në lidhje me teknologjinë (53%) dhe mungesa e stafit mbështetës teknik (25%) në Suedi, dhe mungesa e njohurive në lidhje me teknologjinë (63%), mungesa e stimujve për mësuesit (61%) dhe mungesa e kohës (53%) në Argjentinë. Rezultate të ngjashme gjenden edhe në studime të tjera. Një nga studimet më të plota në lidhje me faktorët drejtues, pengesat, qëndrimet, qëllimet dhe aspektet organizative u zhvillua nga Universiteti i Brighton me JISC (2005, cituar në Casanovas, 2008) dhe përfundimet e tyre ishin mungesa e kohës, mungesa e parave dhe mungesa e njohurive të stafit akademik ishin pengesat kryesore të tyre. Lay Mackeogh & Fox (2008) hulumtuan faktorët që rrisin ose ulin motivimin për të marrë pjesë në mësimin në internet midis stafit akademik në Universitetin e Qytetit të Dublinit në Irlandë. Ata zbuluan se pengesat kryesore ishin mbështetja joadekuate teknike, mungesa e kohës dhe njohja e punës së përfshirë. Më në fund, përfundimi i bërë nga Casanovas et al. (2008) ishte se: megjithëse gjetjet duket se kanë të bëjnë me shqetësime individuale, ato gjithashtu mund të shihen si pasojë e një kulture institucionale që kufizon kohën për azhurnimin dhe trajnimin.

KAPITULLI III: METODOLOGJIA E STUDIMIT

3.1. Përshkrimi i studimit

Sot jetojmë në epokën e informacionit, ku pasja ose disponimi i një informacioni është përparësi ose pushtet mbi të tjerët, kjo vlen dhe në edukim dhe mësimdhënie. E-mësimi ka fituar një territor shumë të gjerë vitet e fundit krahasuar me mësimin tradicional në klasë, kjo vëmendje e madhe ndaj mësimin online u tregua gjatë kohës së pandemisë COVID-19, ku 100% e mësimdhënies kaloi online në platforma të tilla, si: Zoom, Google Classroom, E-shkollori, Google Meet, etj. Efektet e e-mësimin tek mësimdhënësit dhe nxënësit janë të shumta dhe mund të kuptohen si pozitive dhe negative, dhe për këtë arsye duhet me patjetër një studim në këtë çështje, i cili është pak i diskutuar sepse studimet në këtë fushë janë shumë të pakta të këtij lloji, për shkak se dhe situata e pandemisë COVID-19 detyroi qeverinë kosovare që ta kalonte mësimin 100% online.

Për të diskutuar rëndësinë dhe efektet e e-mësimin duke përdorur platformë të ndryshme, si dhe ndërveprimin mes mësimdhënësve dhe nxënësve në shkollat në Kosovë kemi zhvilluar një studim me 20 mësimdhënës dhe 100 nxënës në Gjimnazin “Hamdi Berisha” - Malishevë. Realizimi i këtij studimi është bërë nëpërmjet dy pyetësorëve, të cilët janë përdorur si instrument për mbledhjen e të dhënave nga mësimdhënësit dhe nxënësit në Gjimnazin “Hamdi Berisha” - Malishevë, me qëllim mbledhjen e të dhënave të rëndësishme për studimin dhe arritjen e disa sugjerimeve ose rekomandimeve në lidhje me aplikimin e e-mësimin në shkolla me qëllim rritjen e performancës, si në mësimdhënie ashtu dhe në mësimnxënie.

Pyetësori është shpërndarë te mësimdhënësit dhe nxënësit e Gjimnazit “Hamdi Berisha” - Malishevë, u zgjodhën këta pjesëmarrës me qëllim që të përfshihej një popullatë e cila ishte e aftë të kuptojnë siç duhet rëndësinë e aplikimit të e-mësimin si një plotësues i mësimin në klasë dhe krijimi i një metode të mësimdhënies interaktive, ku do të rrisë performancën akademike në shkollat e Kosovës. Pyetësorët u shpërndan për 2 javë, pothuajse çdo ditë tek mësimdhënësit dhe nxënësit siç u shpjegua më sipër me qëllim arritjen e një përfaqësie më të madhe mendimesh dhe sugjerimesh nga ana e pjesëmarrësve në studim, në ofrimin e informacionit të duhur për sa i përket temës

së marrë në studim dhe ofrimin e rekomandimeve të duhura për aplikimin e e-mësimit si një model normal në mësimdhënien e shkollave në Kosovë.

3.2. Dizajni i studimit të rastit

Studimi ka karakter sasior, pra të dhënat nëpërmjet pyetësorëve janë mbledhur në metodë numerike për të arritur nxjerrjen e përqindjes për çdo përgjigje në pyetjet përkatëse.

3.3. Mbledhja e të dhënave

Për zhvillimin e këtij studimi janë zgjedhur si rast studimi 20 mësimdhënës dhe 100 nxënës në Gjimnazin “Hamdi Berisha” - Malishevë. Janë zgjedhur këta pjesëmarrës pasi kuptojnë siç duhet rëndësinë e aplikimit të e-mësimit në procesin e mësimdhënies dhe mësimnxënies.

3.3.1. Instrumenti i mbledhjes së të dhënave

Instrumentet e përdorur për mbledhjen e të dhënave nga mësimdhënësit dhe nxënësit në Gjimnazin “Hamdi Berisha” - Malishevë janë dy pyetësorë. Pyetësorët janë me pyetje të hapura dhe të mbyllura, me qëllimin që t’i japë mundësi pjesëmarrësve të shprehin mendimet e tyre për sa i përket studimit dhe me objektivin final të merret informacioni i duhur për rëndësinë dhe efektet e e-mësimit, duke përdorur platformë të ndryshme për procesin edukativo-arsimor, si dhe ndikimin e tyre për ndërveprimin mes mësimdhënësve dhe nxënësve.

Pyetësorët janë paraqitur në shtojcat e punimit dhe përmbajnë: 22 pyetje pyetësori për mësimdhënës dhe 14 pyetje pyetësori për nxënës.

Në sektorin 1 të të dy pyetësorëve janë trajtuar pyetjet demografike, ku studiohet mosha, gjinia, vitet e eksperiencës në punë (tek mësimdhënësit) të popullatës së përzgjedhur dhe kjo bëhet për faktin që të hidhet dritë mbi profesionalizmin e pjesëmarrësve në studim.

Në sektorin 2 studiohen specifikisht aspektet e ndryshme të efekteve të mësimit elektronik dhe rëndësia e tij si një plotësues i mësimit në klasë, si dhe në këtë pjesë janë zhvilluar disa pyetje sugjeruese ku secili pjesëmarrës mund të japë

sugjerimet e tij për të përmirësuar diçka në sistemin e ofrimit të mësimi elektronik dhe rritjes së performancës në mësimdhënie dhe mësimnxënie.

Për shkak të të intervistuarve gjuha e pyetësorit është shqip. Pas intervistimit, janë rilexuar dhe vendosur në database. Megjithatë, disa gabime të vogla janë të pashmangshme për faktin se shumë të dhëna janë mbledhur gjatë intervistimit. Përveç kësaj, të dhënat sekondare, të tilla si faqja online e institucioneve, revista relative dhe debati në burimet online janë gjithashtu të qëndrueshme, pasi vlefshmëria e tyre dhe besueshmëria janë konfirmuar nga personat përgjegjës për faqet online dhe burimet sekondare. Ajo që është më e rëndësishme, nëse disa studiues të tjerë dëshirojnë të bëjnë të njëjtin hulumtim nën të njëjtat situata, rezultatet që do të marrin do të jenë të njëjta.

3.4. Konsiderata etike për studimin

Ky studim është ndërtuar në përputhje të plotë me konsideratat etike të çdo institucioni, për sa i përket të gjithë personave të intervistuar, u informua drejtuesi i institucionit për zhvillimin e studimit dhe u mor leja për t'i intervistuar disa nga mësimdhënësit dhe nxënësit në përputhje të plotë me ligjin në fuqi për të ruajtur privatësinë e çdo pjesëmarrësi në studim. Për të marrë informacione nga pjesëmarrësit në studim i është kërkuar leje paraprakisht çdo personi, ku janë informuar gjithçka në lidhje me studimin. Për të gjithë personat pjesëmarrës në studim është ruajtur privatësia dhe janë zbatuar të gjitha konsideratat etike për rregullat e realizimit të një studimi produktiv.

3.4.1. Kufizimet e studimit

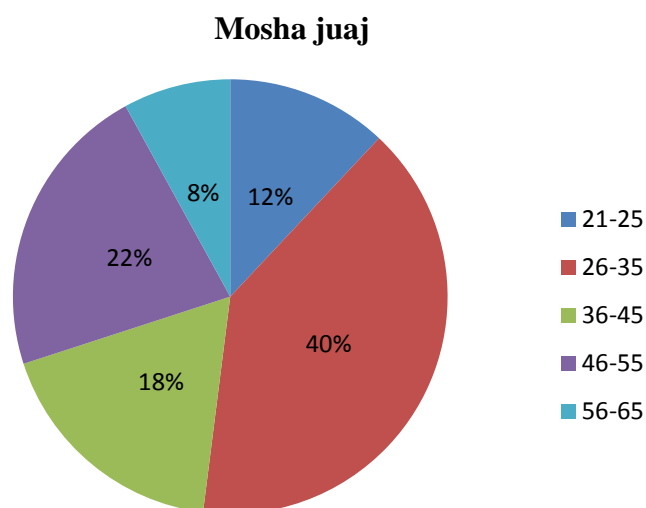
Ky studim përballet me kufizimet e tilla si, përqendrohet në studimin e rëndësisë dhe efekteve të e-mësimi vetëm në Gjimnazin “Hamdi Berisha” – Malishevë, dhe nuk bën krahasim midis shkollave të tjera. Studion një numër të caktuar personash të cilët janë përzgjedhur në mënyrë të rastësishme, por dhe një numër personash që janë përcaktuar paraprakisht sepse duhej të vendosnim një orar takimi përpara se të takoheshim. Një kufizim tjetër janë burimet financiare të pakta për të kryer një studim gjithëpërfshirës dhe për të pasur një popullatë më të madhe pjesëmarrëse në studim.

KAPITULLI IV: REZULTATET E STUDIMIT

Ky kapitull paraqet gjetjet nga pyetësorët që u administruan. Në shkolla, u shpërndanë 130 pyetësorë, nga të cilët 100 pyetësorë u kthyen të plotësuar nga nxënësit dhe 20 u kthyen të plotësuar nga mësuesit. Pyetësorët përmbanin 14 pyetje pyetësori për nxënësit dhe 22 pyetje pyetësori për mësuesit, këto ishin të ndara në katër nënseksione: informacion personal; dobia e perceptuar e e-mësimit; lehtësia e perceptuar e përdorimit të e-mësimit; qëndrimi ndaj përdorimit të e-mësimit dhe së fundi, qëllimi për të përdorur e-mësimin.

4.1. Rezultatet e studimit për mësuesit

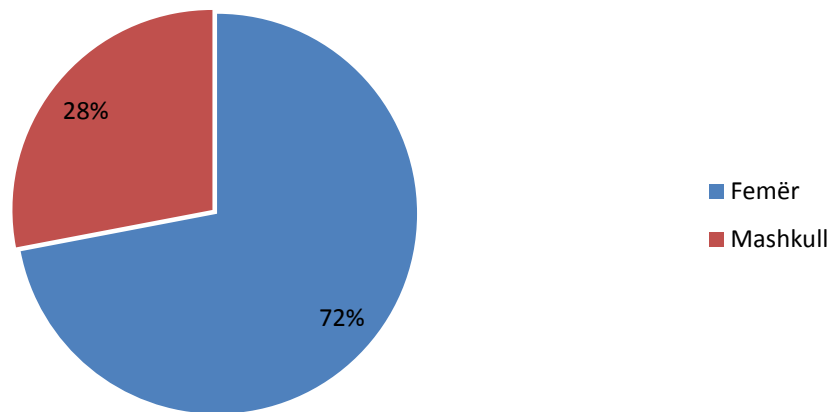
Sesioni A: Të dhënat demografike

Grafiku 1. Mosha e pjesëmarrësve në studim

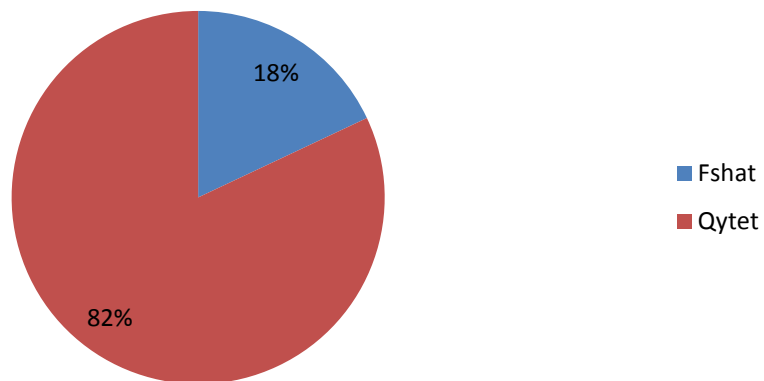
Në dy grafikët e parë analizohet mosha dhe gjinia e pjesëmarrësve në studim dhe mund të tregojmë që 12% e pjesëmarrësve janë të moshës nga 21 – 25 vjeç, 40% e pjesëmarrësve janë të moshës 26-35 vjeç, 18% janë të moshës 36-45 vjeç, 22% janë të moshës 46-55 vjeç dhe 8% janë të moshës 56-65 vjeç. Nga përgjigjet e marra nga pyetësorët 72% e pjesëmarrësve në studim ishin femra dhe 28% ishin meshkuj.

Gjinia

Grafiku 2. Gjinia e pjesëmarrësve në studim

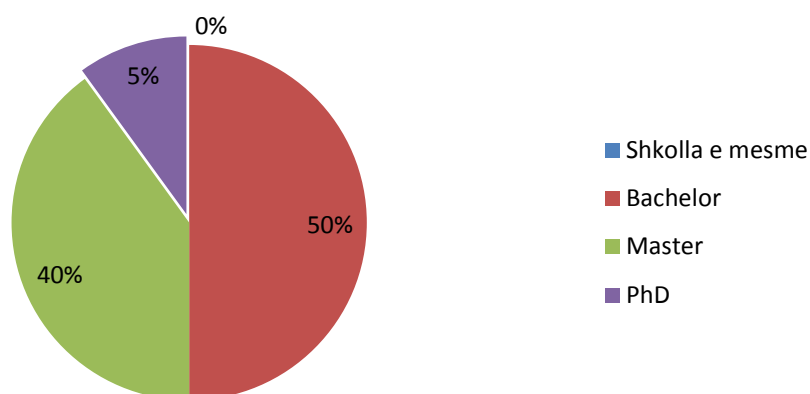
Vendbanimi

Grafiku 3. Vendbanimi i pjesëmarrësve në studim

Në grafikun 3 është bërë pyetja se në cilin vendbanim jetojnë, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur që 82% jetojnë në qytet dhe 18% jetojnë në fshat.

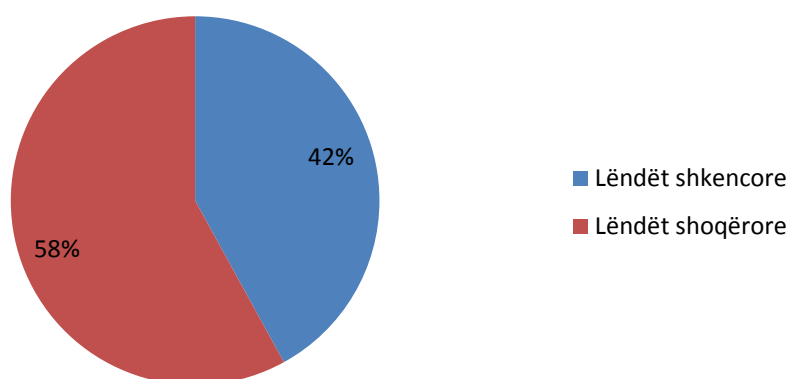
Niveli i edukimit

Grafiku 4. Niveli i edukimit të pjesëmarrësve në studim

Në grafikun 4 është bërë pyetja mbi nivelin e edukimit që kanë pjesëmarrësit në studim dhe janë përgjigjur: 50% kanë një nivel edukimi Bachelor, 40% kanë një nivel edukimi Master dhe 5% kanë një nivel edukimi PhD, nga këto rezultate mund të tregojmë që jemi në kushtet e një popullate shumë të arsimuar dhe që e kuptojnë shumë mirë rëndësinë e studimit.

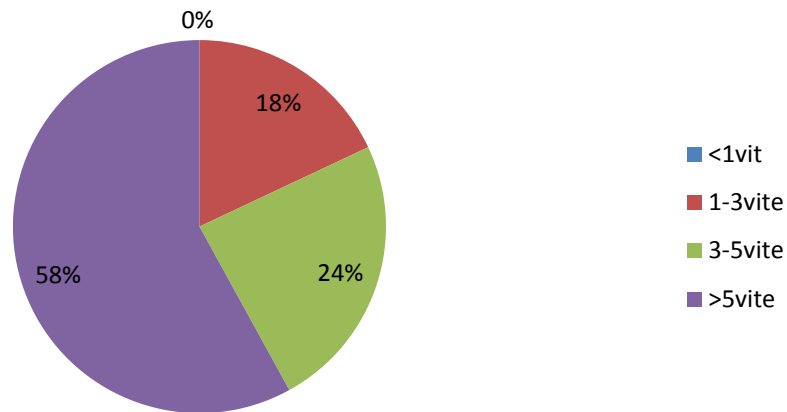
Në cilin drejtim të mësimdhënies jeni specializuar?

Grafiku 5. Drejtim të mësimdhënies në fushën e specializuar

Në grafikun 5 është përshkruar pyetja: “Në cilin drejtim të mësimdhënies jeni specializuar?”, dhe pjesëmarrësit në studim janë shprehur se 42% janë specializuar në lëndët shkencore, dhe 58% janë specializuar në lëndët shoqërore.

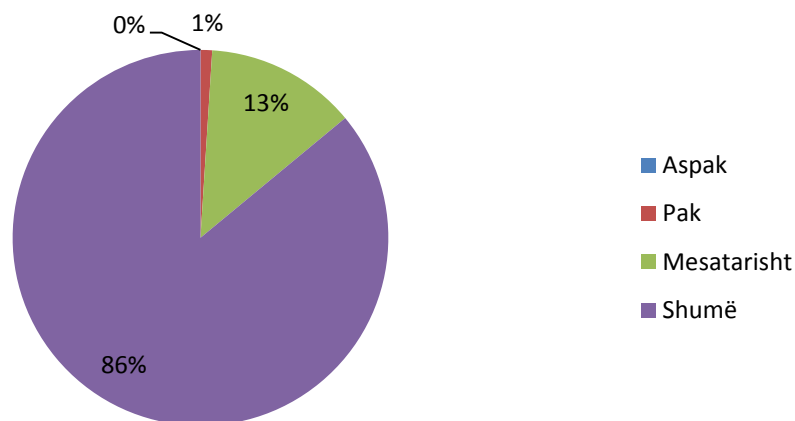
Prej sa vitesh keni që punoni në këtë profesion?

Grafiku 6. Vitet e punës në këtë profesion

Në grafikun 6 është përshkruar pyetja: “Që sa kohë keni që punoni në këtë profesion?”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur që 18% kanë nga 1-3 vite, 24% kanë 3-5 vite, dhe 58% kanë më shumë se 5 vite punë në profesionin e tyre, pra kjo tregon një shkallë të lartë profesionaliteti të pjesëmarrësve në këtë studim.

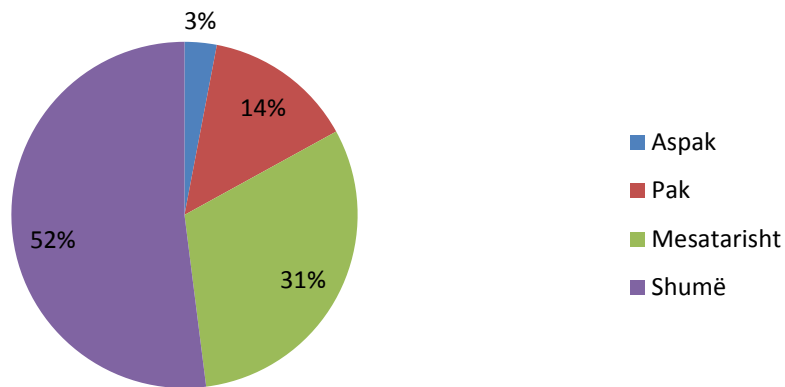
Sa të rëndësishme janë për ju metodat e mësimdhënies online?

Grafiku 7. Rëndësia e metodave të mësimdhënies online

Në grafikun 7 është përshkruar pyetja: “Sa të rëndësishme janë për ju metodat e mësimdhënies online?”, ku 1% kanë dhënë vlerësimin shumë, 13% kanë dhënë vlerësimin mesatarisht, 56% kanë dhënë vlerësimin pak dhe 30% kanë dhënë vlerësimin aspak.

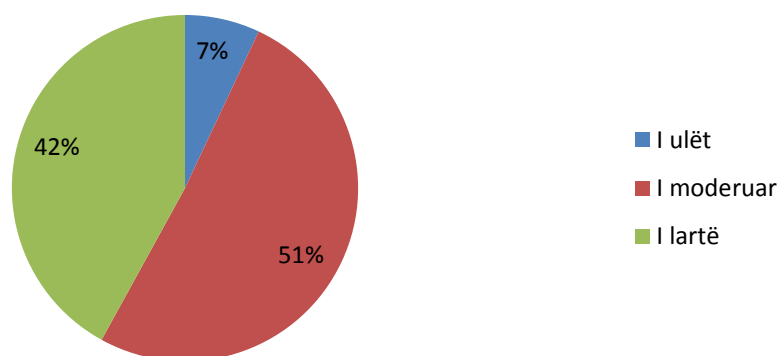
Në çfarë niveli mendoni se metodat e mësimdhënies online rrisin performancën e mësimdhënies dhe mësimnxënies?

Grafiku 8. Niveli i metodave të mësimdhënies online në mësimdhënie dhe mësimnxënie

Në grafikun 8 është përshkruar pyetja: “Në çfarë niveli mendoni se metodat e mësimdhënies online rrisin performancën e mësimdhënies dhe mësimnxënies?”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur që, 52% kanë dhënë vlerësimin shumë, 31% kanë dhënë vlerësimin mesatarisht, 14% kanë dhënë vlerësimin pak dhe 3% kanë dhënë vlerësimin aspak.

Si do t’i përshkruanit aftësitë tuaja në Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit?

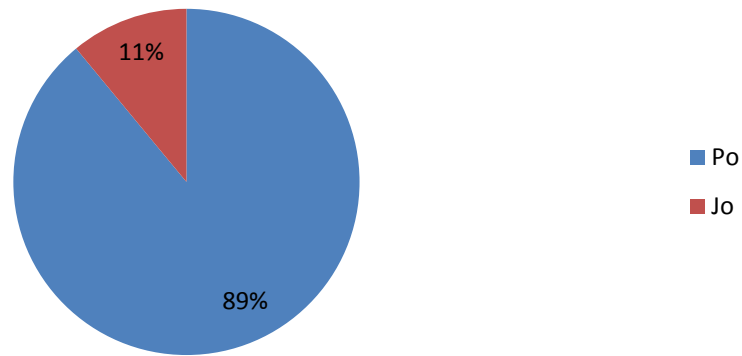

Grafiku 9. Aftësitë tuaja në Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit

Në grafikun 9 është përshkruar pyetja: “Si do t’i përshkruanit aftësitë tuaja në Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit?”, ku 7% kanë dhënë vlerësimin ulët, 51% kanë dhënë vlerësimin i moderuar dhe 42% kanë dhënë vlerësimin i lartë.

A keni marrë pjesë ndonjëherë në ndonjë lloj e-mësimi para pandemisë?

Grafiku 10. Pjesëmarrëja në e-mësimi para pandemisë

Në grafikun 10 është përshkruar pyetja: “A keni marrë pjesë ndonjëherë në ndonjë lloj e-mësimi para pandemisë?”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur 89% Po, dhe 11% Jo.

II. Avantazhet dhe Disavantazhet e e-mësimi

Tabela 3. Cilat janë përparësitë e e-mësimi?

	%
Aksesi në materialet online	83%
Mësoni me ritmin tuaj	42%
Aftësia për të qëndruar në shtëpi	34%
Ndërveprimi i klasave	12%
Aftësia për të regjistruar një takim	36%
Ambient i rehatshëm	14%

Përparësitë e e-mësimi janë të shumta dhe siç duket qartë nga rezultatet në tabelën 3, aksesimi në materialet online është përparësia kryesore, mësimi me ritmin personal zë vendin e dytë për sa i përket përparësive, aftësia për të regjistruar një takim zë vendin e tretë, aftësia për të qëndruar në shtëpi zë vendin e katërt, ambient i rehatshëm zë vendin e pestë dhe ndërveprimi i klasave zë vendin e gjashtë. Përqindjet në pjesën e rezultateve janë më shumë se 100% sepse pjesëmarrësit në studim mund të zgjedhnin më shumë se një opsion.

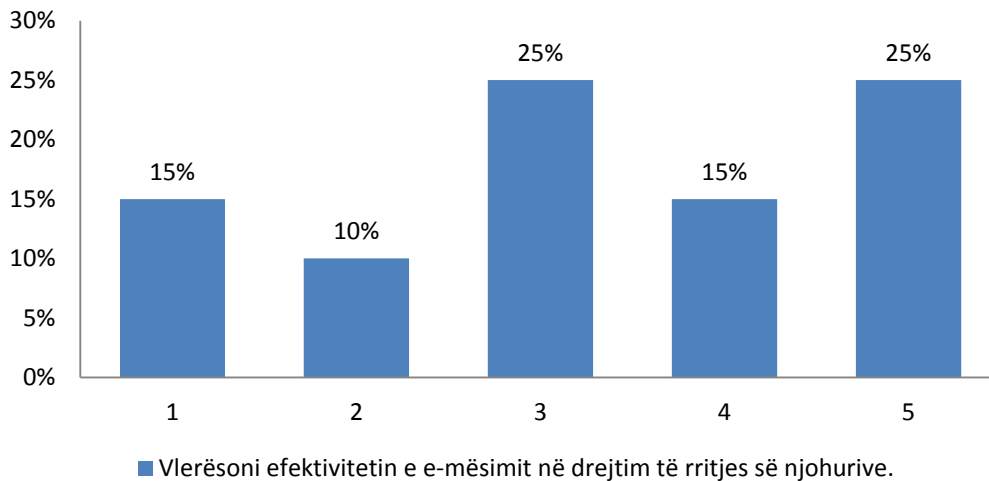
Tabela 4. Cilat janë disavantazhet e e-mësimit?

	%
Reduktohet ndërveprimi me mësuesin	51%
Problemet teknike	29%
Mungesa e ndërveprimeve me nxënësit	37%
Kushtet e këqija të të mësuarit në shtëpi	48%
Mungesa e vetëdisiplinës	41%
Izolimi social	9%

Siç ka avantazhe mësimi online ka dhe disavantazhe të cilat janë: reduktimi i ndërveprimit me mësuesin, mungesa e vetëdisiplinës, kushtet e këqija të të mësuarit në shtëpi, mungesa e ndërveprimeve me nxënësit, problemet teknike dhe izolimi social që mund të krijohet nga një kohë e gjatë e përdorimit të internetit në shtëpi.

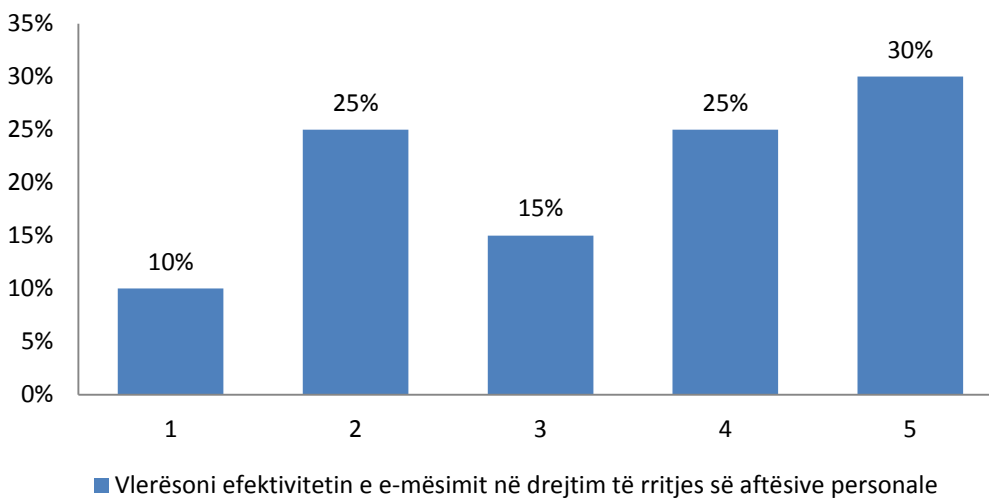
III. Krahasimi midis të mësuarit në klasë dhe e-mësimit në drejtim të aftësisë për të zotëruar objektivat e të nxënit: njohuritë, aftësitë dhe kompetencat sociale. Aktiviteti i studentit gjatë mësimit në klasë dhe mësimit elektronik.

Kjo pjesë e pyetësorit është zhvilluar me shkallë vlerësimi likert nga 1 (vlerësimi më i ulët) deri në 5 (vlerësimi më i lartë) me qëllim që t'ju marrë sa më pak kohë për plotësimin e pyetësorit dhe të merret informacioni i duhur për studimin në kohën më të shkurtër. Vlerësoni sipas rëndësisë deklaratat e mëposhtme për përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit krahasuar me mësimin në klasë.

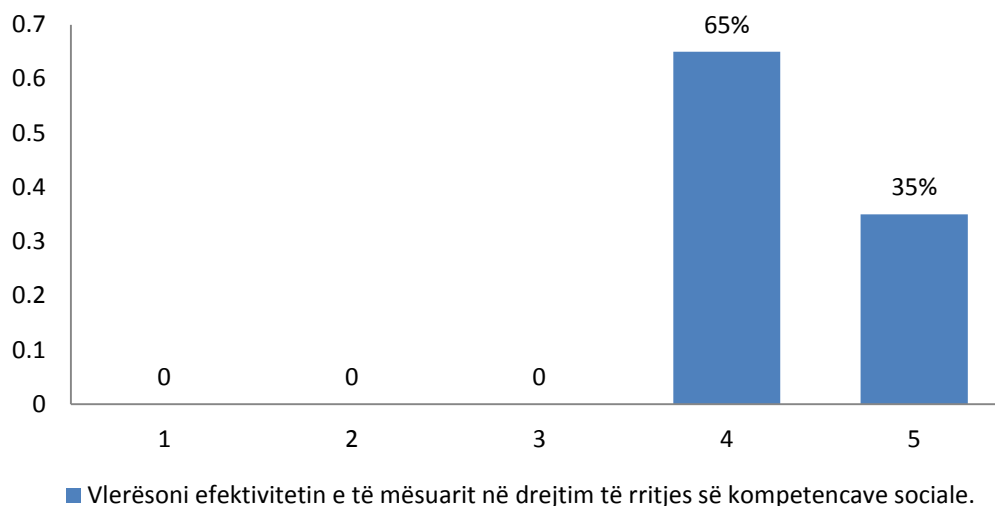
Grafiku 11. Vlerësoni efektivitetin e e-mësimit në drejtim të rritjes së njohurive

Në grafikun 11 është përshkruar deklarata: “Vlerësoni efektivitetin e e-mësimit në drejtim të rritjes së njohurive”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur që 25% kanë dhënë vlerësimin 5, 15% kanë dhënë vlerësimin 4, 25% kanë dhënë vlerësimin 3, 10% kanë dhënë vlerësimin 2 dhe 15% kanë dhënë vlerësimin 1.

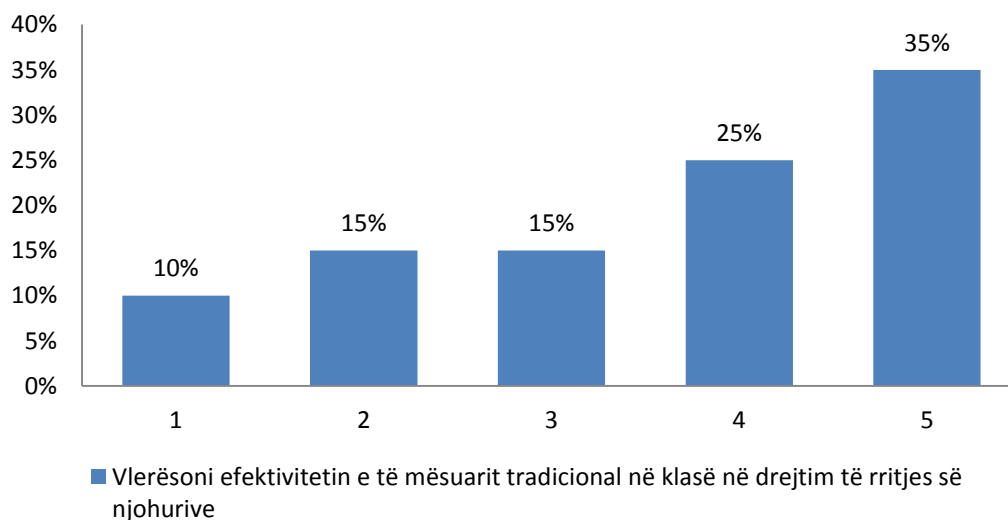
Grafiku 12. Vlerësoni efektivitetin e e-mësimit në drejtim të rritjes së aftësive personale

Në grafikun 12 është përshkruar deklarata: “Vlerësoni efektivitetin e e-mësimit në drejtim të rritjes së aftësive personale”, ku konkretisht pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur, 30% janë përgjigjur me vlerësimin 5, 25% janë përgjigjur me vlerësimin 4, 15% janë përgjigjur me vlerësimin 3, 25% janë përgjigjur me vlerësimin 2 dhe 10% kanë dhënë vlerësimin 1.

Grafiku 13. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit në drejtim të rritjes së kompetencave sociale

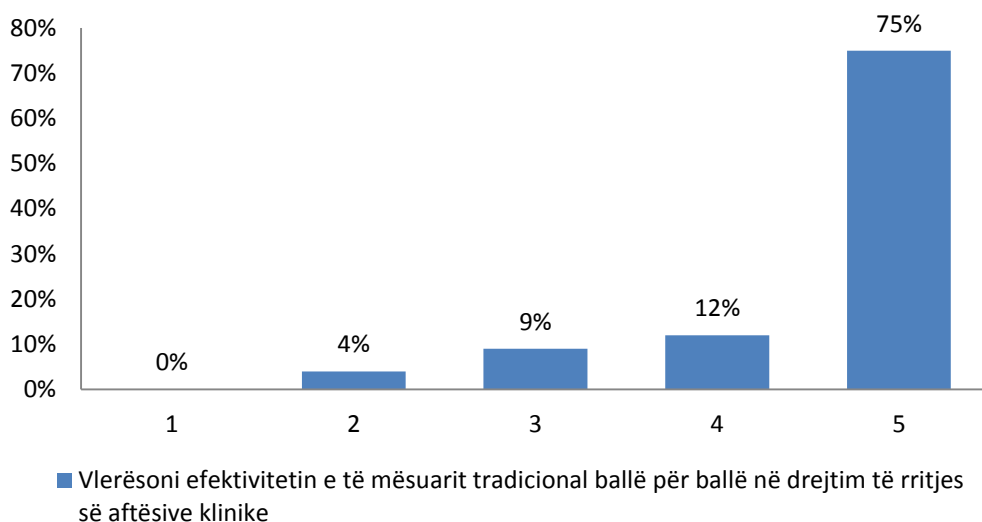
Në grafikun 13 është përshkruar deklarata: “Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit në drejtim të rritjes së kompetencave sociale”, dhe tregohet qartë që 35% e pjesëmarrësve kanë dhënë vlerësimin 5, dhe 65% e pjesëmarrësve në studim kanë dhënë vlerësimin 4.

Grafiku 14. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional në klasë në drejtim të rritjes së njohurive

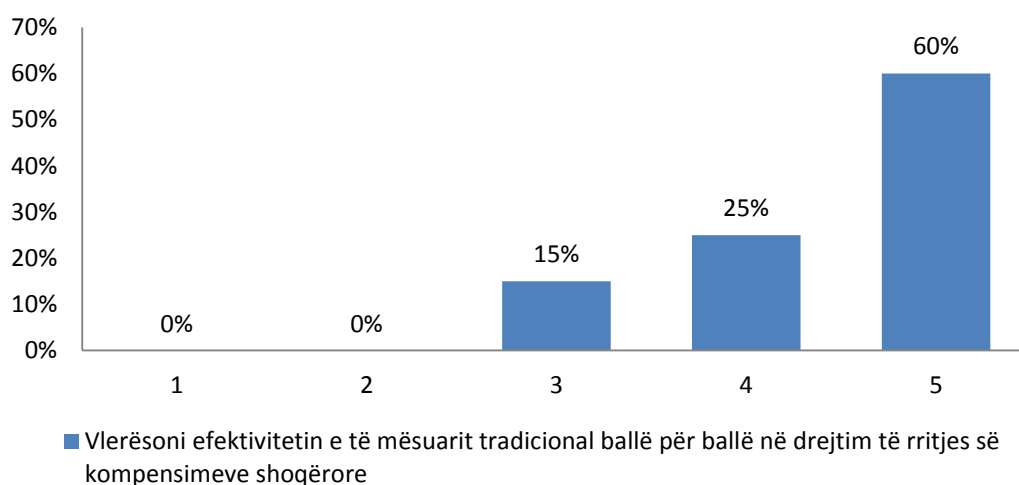
Në grafikun 14 është përshkruar deklarata: “Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional në klasë në drejtim të rritjes së njohurive”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur, 35% kanë dhënë vlerësimin 5, 25% kanë dhënë vlerësimin 4,

15% kanë dhënë vlerësimin 3, 15% kanë dhënë vlerësimin 2 dhe 10% kanë dhënë vlerësimin 1.

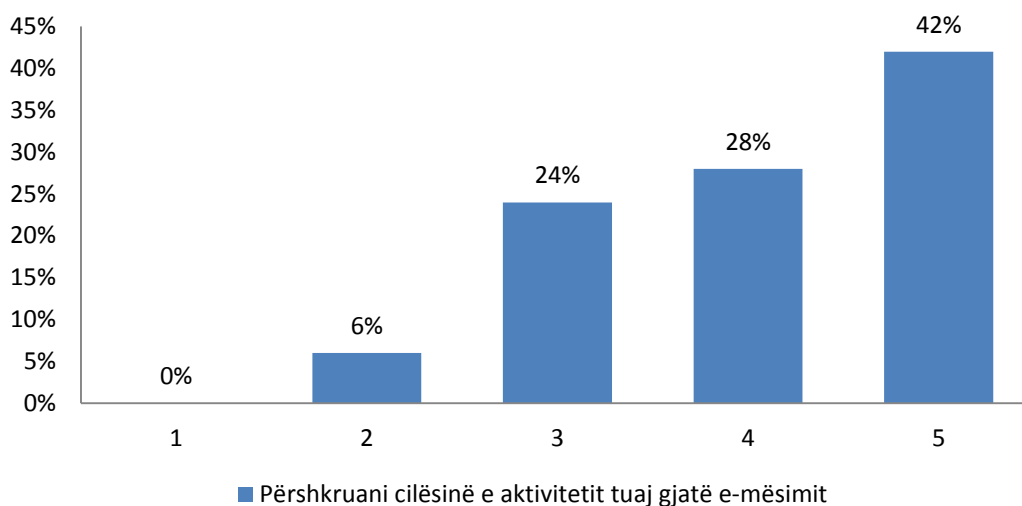
Grafiku 15. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së aftësive klinike

Në grafikun 15 është përshkruar deklarata: “Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së aftësive klinike”, dhe tregohet qartë që 9% e pjesëmarrësve kanë dhënë vlerësimin 4, 75% e pjesëmarrësve në studim kanë dhënë vlerësimin 3, 12% kanë dhënë vlerësimin 2 dhe 4% kanë dhënë vlerësimin 1.

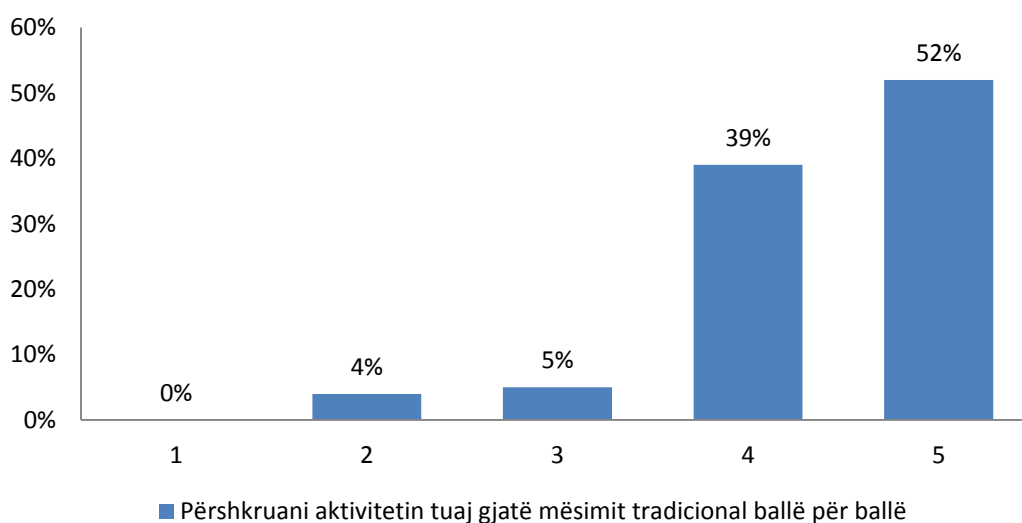
Grafiku 16. Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së kompensimeve shoqërore

Në grafikun 16 është përshkruar deklarata: “Vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së kompensimeve shoqërore”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur, 60% kanë dhënë vlerësimin 5, 25% kanë dhënë vlerësimin 4, 15% kanë dhënë vlerësimin 3.

Grafiku 17. Përshkruani aktivitetin tuaj gjatë e-mësimit

Në grafikun 17 është përshkruar deklarata: “Përshkruani aktivitetin tuaj gjatë e-mësimit”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur që 42% kanë dhënë vlerësimin 5, 28% kanë dhënë vlerësimin 4, 24% kanë dhënë vlerësimin 3 dhe 6% kanë dhënë vlerësimin 2.

Grafiku 18. Përshkruani aktivitetin tuaj gjatë mësimit tradicional ballë për ballë

Në grafikun 18 është përshkruar deklarata: “Përshkruani aktivitetin tuaj gjatë mësimit tradicional ballë për ballë”, ku konkretisht pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur, 52% janë përgjigjur me vlerësimin 5, 39% janë përgjigjur me vlerësimin 4, 5% janë përgjigjur me vlerësimin 3 dhe 4% janë përgjigjur me vlerësimin 2.

IV. Pranimi i e-mësimit

Tabela 5. Vlerësimi sa i kanë pëlqyer orët e mësimit elektronik gjatë pandemisë

Jashtëzakonisht e papëlqyeshme	1	3%
Shumë e papëlqyeshme	2	18%
Disi e kënaqshme	3	32%
Shumë e kënaqshme	4	38%
Jashtëzakonisht e kënaqshme	5	9%

Në tabelën 5 është studiuar pyetja se sa të pëlqyeshme ishin orët e mësimit elektronik gjatë pandemisë dhe 9% e pjesëmarrësve në studim janë përgjigjur jashtëzakonisht e kënaqshme, 38% e pjesëmarrësve në studim janë përgjigjur shumë e kënaqshme, 32% e pjesëmarrësve në studim janë përgjigjur disi e kënaqshme, 18% e pjesëmarrësve në studim janë përgjigjur shumë e papëlqyeshme dhe 3% e pjesëmarrësve në studim janë përgjigjur jashtëzakonisht e papëlqyeshme.

22. Ju lutem jepni sugjerimet tuaja në lidhje me aplikimin e duhur të e-mësimit në gjimnaz me qëllim rritjen e performancës në mësime dhe mësuesit:

Përgjigjet për këtë pyetje ishin 6 nga 20 mësuesit që plotësuan pyetësorët dhe në këtë punim diplome do të paraqiten 6 përgjigje, si më poshtë:

Është e rëndësishme të pranojmë që nxënësit tashmë janë të interesuar dhe të angazhuar në përdorimin e teknologjisë, kjo krijon shumë mundësi për shkollat dhe mësuesit të përfitojnë nga integrimi i disa formave të teknologjisë në klasë dhe për ta bërë mësimin dhe nxënien më efektive. Pjesëmarrësit në studim kanë dhënë disa nga përfitimet më të mira të aplikimit të e-mësimit në klasë.

Përmirëson angazhimin

Kur teknologjia integrohet në mësim, nxënësit pritet të jenë më të interesuar për lëndët që studiojnë. Teknologjia ofron mundësi të ndryshme për ta bërë mësimin më argëtues dhe të kënaqshëm në drejtim të mësimdhënies së të njëjtave gjëra në mënyra të reja. Për shembull, dhënia e mësimdhënies përmes gamifikimit, marrja e nxënësve në udhëtime virtuale në terren dhe përdorimi i burimeve të tjera të mëimit në internet. Për më tepër, teknologjia mund të inkurajojë një pjesëmarrje më aktive në procesin e të mësuarit, e cila mund të jetë e vështirë të arrihet përmes një ambienti tradicional të ligjërimit.

Përmirëson mbajtjen e njohurive

Nxënësit që janë të angazhuar dhe të interesuar për gjërat që studiojnë, pritet të kenë një ruajtje më të mirë të njohurive. Siç u përmend më parë, teknologjia mund të ndihmojë për të inkurajuar pjesëmarrjen aktive në klasë, e cila gjithashtu është një faktor shumë i rëndësishëm për rritjen e mbajtjes së njohurive. Forma të ndryshme të teknologjisë mund të përdoren për të eksperimentuar dhe vendosur se çfarë u shkon më mirë studentëve për sa i përket ruajtjes së njohurive të tyre.

Inkurajon të mësuarit individual

Askush nuk mëson në të njëjtën mënyrë, për shkak të stileve të ndryshme të të mësuarit dhe aftësive të ndryshme. Teknologjia ofron mundësi të mëdha për ta bërë mësimin më efektiv për të gjithë me nevoja të ndryshme. Për shembull, nxënësit mund të mësojnë me shpejtësinë e tyre, të rishikojnë koncepte të vështira ose të kalojnë përpara nëse kanë nevojë. Për më tepër, teknologjia mund të sigurojë më shumë mundësi për studentët që mundohen ose me aftësi të kufizuara. Aksesin në internet u jep nxënësve qasje në një gamë të gjerë burimesh për të kryer kërkime në mënyra të ndryshme, të cilat nga ana tjetër mund të rrisin angazhimin.

Inkurajon bashkëpunimin

Nxënësit mund të praktikojnë aftësi bashkëpunimi duke u përfshirë në aktivitete të ndryshme në internet. Për shembull, duke punuar në projekte të ndryshme duke bashkëpunuar me të tjerët në forume ose duke ndarë dokumente në mjediset e tyre të të mësuarit virtual. Teknologjia mund të inkurajojë bashkëpunimin me studentë

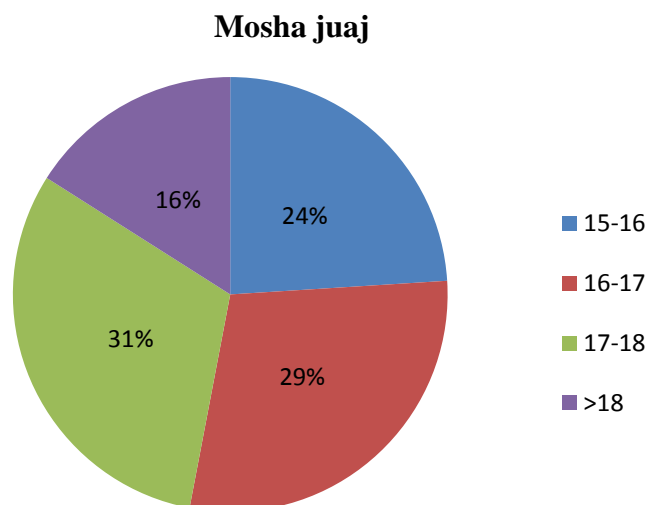
në të njëjtën klasë, të njëjtën shkollë dhe madje edhe me klasa të tjera në të gjithë botën.

Nxënësit mund të mësojnë aftësi të dobishme jetësore përmes teknologjisë duke përdorur teknologjinë në klasë, të dy mësuesit dhe studentët mund të zhvillojnë aftësi thelbësore për shekullin. Nxënësit mund të fitojnë aftësitë e nevojshme për të qenë të suksesshëm në të ardhmen. Të mësuarit modern ka të bëjë me bashkëpunimin me të tjerët, zgjidhjen e problemeve komplekse, të menduarit kritik, zhvillimin e formave të ndryshme të komunikimit dhe aftësive drejtuese dhe përmirësimin e motivimit dhe produktivitetit. Për më tepër, teknologjia mund të ndihmojë në zhvillimin e shumë aftësive praktike, duke përfshirë krijimin e prezantimeve, mësimin për të dalluar burime të besueshme nga ato jo të besueshme në internet, mbajtjen e etiketave të dhura në internet dhe shkrimin e postave elektronike. Këto janë aftësi shumë të rëndësishme që mund të zhvillohen në klasë.

Përfitimet për mësimdhënësit

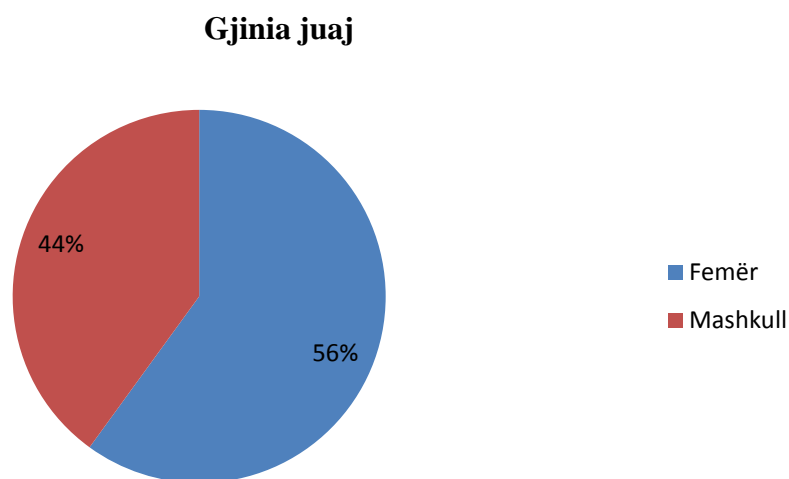
Me burime të panumërta në internet, teknologjia mund të ndihmojë në përmirësimin e mësimdhënies. Mësimdhënësit mund të përdorin aplikacione të ndryshme ose burime të besueshme në internet për të përmirësuar mënyrat tradicionale të mësimdhënies dhe për t'i mbajtur studentët më të angazhuar. Planet virtuale të mëimit, programet e vlerësimit dhe vlerësimet në internet mund t'i ndihmojnë mësuesit të kursejnë shumë kohë. Kjo kohë e vlefshme mund të përdoret për të punuar me nxënësit që po mundohen. Për më tepër, të kesh mjedise virtuale të të mësuarit në shkolla rrit bashkëpunimin dhe shkëmbimin e njohurive midis mësimdhënësve.

4.2. Rezultatet e studimit për nxënës

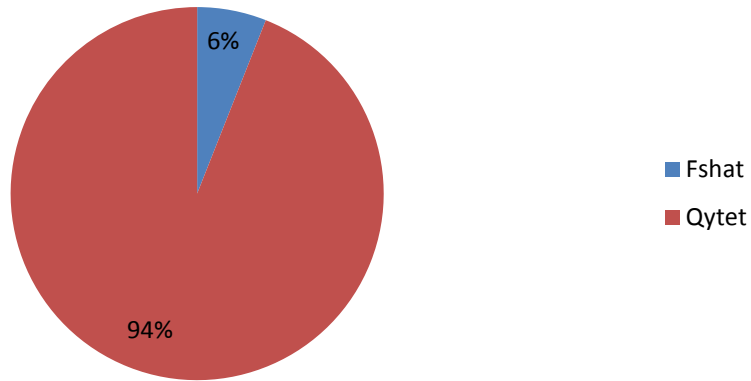
Grafiku 19. Mosha e nxënësve

Në dy grafikët e parë janë paraqitur mosha dhe gjinia e pjesëmarrësve në studim dhe mund të tregojmë që 24% e pjesëmarrësve janë të moshës nga 15 - 16 vjeç, 29% e pjesëmarrësve janë të moshës 16 - 17 vjeç, 31% janë të moshës 17 – 18 vjeç, 16% janë të moshës >18% vjeç. Nga përgjigjet e marra nga pyetësorët 56% e pjesëmarrësve në studim ishin femra dhe 44% ishin meshkuj.

Grafiku 20. Gjinia e nxënësve

Vendbanimi juaj?

Grafiku 21. Vendbanimi i nxënësve

Në grafikun 21 është përshkruar pyetja se ku banojnë nxënësit, dhe 94% prej tyre janë shprehur që banojnë në qytet dhe 6% banojnë në fshat.

Tabela 6. Format e e-mësimit në lidhje me formën tradicionale të të mësuarit

Format e e-mësimit në lidhje me formën tradicionale të të mësuarit:	%
Vetëm mësimi elektronik	19%
Shtojcë e formës tradicionale	78%
Nuk jam aspak i/e interesuar për e-mësim	3%

Në tabelën 6 është përshkruar pyetja: “Format e e-mësimit në lidhje me formën tradicionale të të mësuarit”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur, 19% vetëm mësimi elektronik, 78% shtojcë e formës tradicionale dhe 3% nuk jam aspak i/e interesuar për e-mësim.

Tabela 7. Çfarë mendoni se përshkruan më mirë se çfarë do të thotë e-mësim?

Sipas mendimit tuaj, çfarë mendoni se përshkruan më mirë se çfarë do të thotë e-mësim?	%
Nuk keni ide	2%
Mësoni vetë me ritmin tuaj	13%
Të mësuarit në internet	69%
Të mësuarit duke parë video të regjistruara paraprakisht	8%
Të kesh leksione të drejtpërdrejta në internet	8%

Në tabelën 7 nxënësit janë pyetur se çfarë do të thotë e-mësim, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur: 8% të kesh leksione të drejtpërdrejta në internet, 8% të mësuarit duke parë video të regjistruara paraprakisht, 69% të mësuarit në internet, 13% mësoni vetë me ritmin tuaj dhe 2% nuk keni ide.

Tabela 8. Avantazhet e e-mësimin sipas mendimeve të studentëve

Përparësitë	Votat e studentëve
Të mësuarit nga shtëpia e vet	85%
Gjithçka në të njëjtin vend	64%
Qasje e lehtë në informacion	98%
Asnjë term fiks i të mësuarit	37%
Liria në zgjedhjen e materialeve mësimore	22%
Mundësia e përsëritjes nëse është e nevojshme	48%
Kosto më e ulët e studimit	36%
E favorshme për njerëzit me aftësi të kufizuara	41%
Ide të veçanta	22%

Në tabelën 8 janë studiuar në vështrimin e nxënësve avantazhet e e-mësimin dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur: 85% janë përgjigjur të mësuarit nga shtëpia e vet, 64% janë përgjigjur gjithçka në të njëjtin vend, 98% janë përgjigjur qasje e lehtë në informacion, 37% janë përgjigjur asnjë term fiks i të mësuarit, 22% janë përgjigjur liria në zgjedhjen e materialeve mësimore, 48% janë përgjigjur mundësia e përsëritjes nëse është e nevojshme, 36% janë përgjigjur kosto më e ulët e studimit, 41% janë përgjigjur e favorshme për njerëzit me aftësi të kufizuara dhe 22% janë përgjigjur ide të veçanta. Rezultati i % është më i madh se 100% sepse pjesëmarrësit në studim mund të zgjedhnin më shumë alternativa.

Tabela 9. Disavantazhet e e-mësimit sipas mendimeve të studentëve

Disavantazhet	Votat e studentëve
Nuk ka komunikim të drejtpërdrejtë me mësuesit	19%
Nuk ka komunikim të drejtpërdrejtë midis studentëve	81%
Asnjë ndërveprim	0%
Vetmia, depresioni	12%
Kostot e internetit	24%
Asnjë detyrim për të mësuar	3%
Puna me orë të gjata në kompjuter mund të jetë e dëmshme	32%
Humbja e traditës	13%
Ide të veçanta	27%

Në tabelën 9 nxënësit i janë përgjigjur pyetjes për disavantazhet e e-mësimit dhe në studim pjesëmarrësit janë përgjigjur: 27% ide të veçanta, 13% humbja e traditës, 32% puna me orë të gjata në kompjuter mund të jetë e dëmshme, 3% asnjë detyrim për të mësuar, 24% kosto e internetit, 12% vetmia apo depresioni, 0% asnjë ndërveprim, 81% nuk ka komunikim të drejtpërdrejtë midis studentëve, 19% nuk ka komunikim të drejtpërdrejtë me mësuesit.

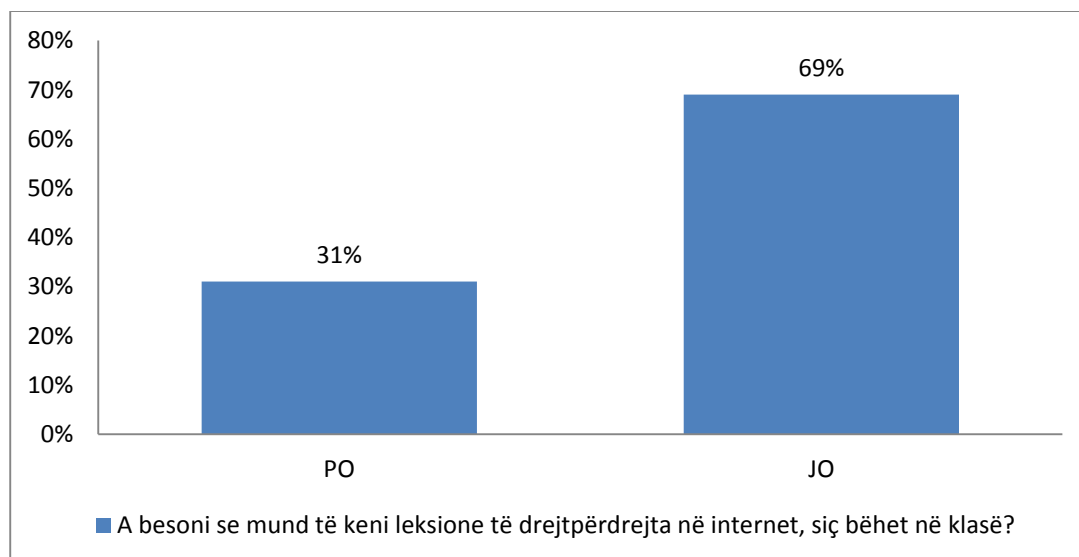
Tabela 10. Forma e përshtatshme e prezantimit të një materiali për mësim elektronik

Formulari i prezantimit	Votat e studentëve
Prezantimi i PP	88%
PP + leximi i tekstit	54%
Fjalët kryesore të PP dhe shpjegimi i përmbajtjes	39%
Pa përgjigje	0%

Në tabelën 10 përgjigjet e nxënësve: Forma e përshtatshme e prezantimit të një materiali për mësim elektronik janë rezultatet e studiuar si vijon: 0% pa përgjigje, 39% fjalët kryesore të PP dhe shpjegimi i përmbajtjes, 54% PP + leximi i tekstit, 88% prezantimi i PP.

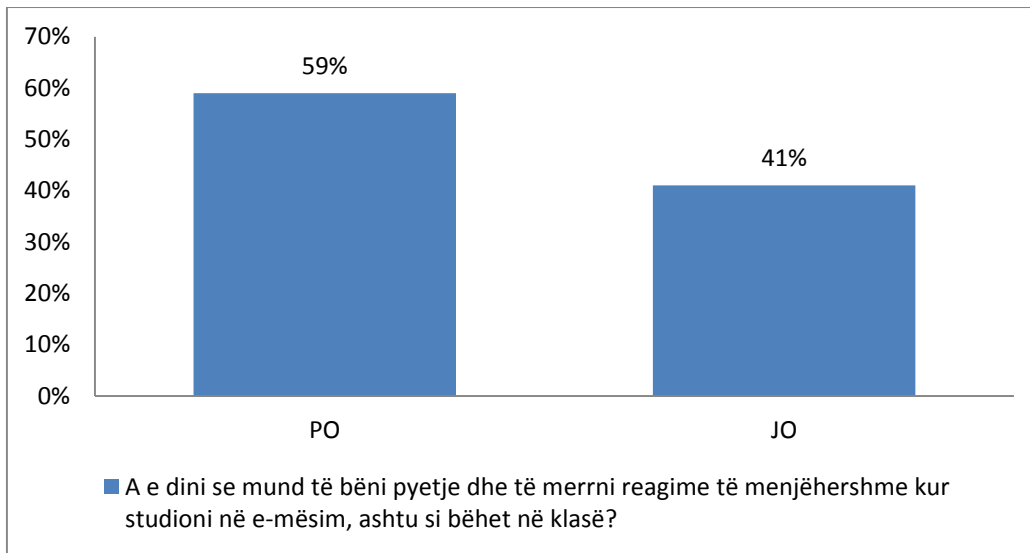
Tabela 11. Me cilën nga pohimet e mëposhtme jeni dakord ose jo?

	Pajtohem	I pavendosur	Nuk jam dakord
Studimi përmes mënyrës së e-mësimit siguron fleksibilitetin për të studiuar në kohën e përshtatshme për nxënësin.	87%	12%	1%
E-mësimi mund t'iu mundësojë nxënësve të studiojnë, pavarësisht se ku ndodhen në botë.	98%	2%	0%
Ekzistojnë teknologji në dispozicion për të mundësuar që të marrë teste dhe të paraqesë detyra në mënyrë elektronike.	74%	13%	13%
Ekzistojnë mjete elektronike në dispozicion për të mundësuar komunikim ndërveprues ndërmjet mësimit dhe nxënësit pa u takuar fizikisht.	99%	1%	0%
Mund të ketë komunikim ndërveprues midis nxënësve kur marrin pjesë në e-mësim.	34%	42%	24%

Grafiku 22. A besoni se mund të keni leksione të drejtpërdrejta në internet, siç bëhet në klasë?

Në grafikun 22 është përshkruar pyetja: “A besoni se mund të keni leksione të drejtpërdrejta në internet, siç bëhet në klasë?”, 31% Po dhe 69% Jo.

Grafiku 23. A e dini se mund të bëni pyetje dhe të merrni reagime të menjëhershme kur studioni në e-mësim, ashtu si bëhet në klasë?

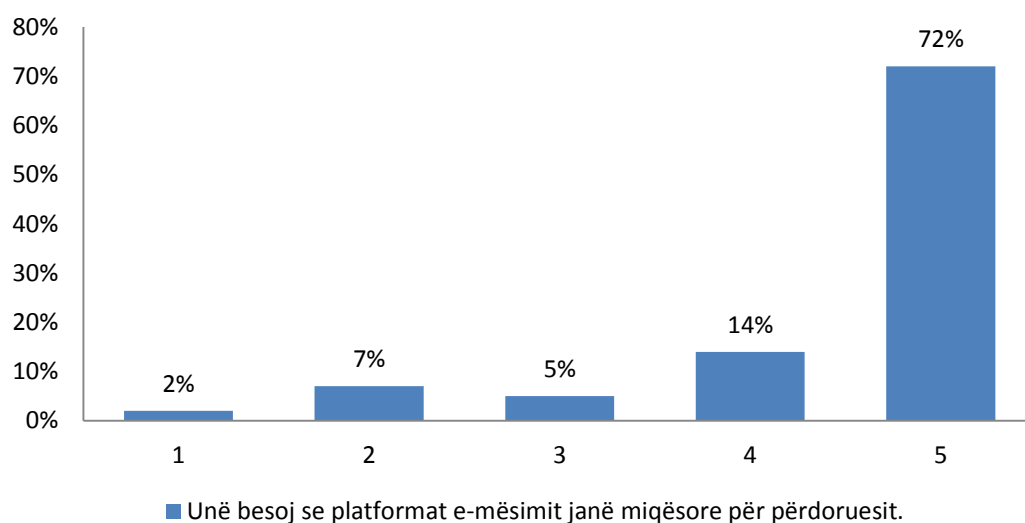
Në grafikun 23 është përshkruar pyetja: “A e dini se mund të bëni pyetje dhe të merrni reagime të menjëhershme kur studioni në e-mësim, ashtu si bëhet në klasë?” 59% Po dhe 41% Jo.

Tabela 12. Cila nga pohimet e mëposhtme vlen për ju?

Unë nuk parashikoj ndonjë dobi të e-mësimit.	0%
Studimi përmes mënyrës së e-mësimit mund të rrisë të mësuarit tim në mënyrë efektive, pasi do të kem qasje të lehtë në materialet mësimore (për shembull leximi i dokumenteve dhe videove të regjistruara)	33%
Të mësuarit në mënyrë elektronike mund të përmirësojë performancën time të kursit pasi nuk do të duhet të udhëtoj në kampus, por të studioj në komoditetin e shtëpisë sime.	18%
Përdorimi i sistemit të e-mësimit mund të më lejojë të përmbush detyrat më shpejt, pasi do të lëviz me ritmin tim.	49%

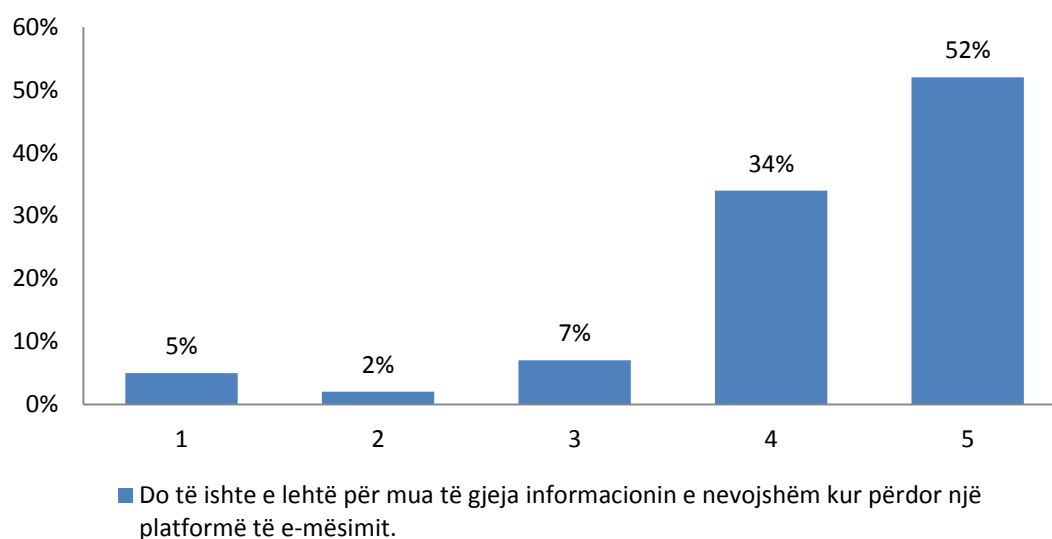
Nga pohimet e kërkuar në tabelën 12 studimi tregon: 49% përdorimi i sistemit të e-mësimit mund të më lejojë të përmbush detyrat më shpejt, pasi do të lëviz me ritmin tim. 18% të mësuarit në mënyrë elektronike mund të përmirësojë performancën time të kursit pasi nuk do të duhet të udhëtoj në kampus, por të studioj në komoditetin e shtëpisë sime. 33% studimi përmes mënyrës së e-mësimit mund të rrisë të mësuarit tim në mënyrë efektive, pasi do të kem qasje të lehtë në materialet mësimore (për

shembull leximi i dokumenteve dhe videove të regjistruara). 0% unë nuk parashikoj ndonjë dobi të e-mësimit.

Grafiku 24. Unë besoj se platformat e-mësimit janë miqësore për përdoruesit

Në grafikun 24 është përshkruar pyetja: “Unë besoj se platformat e-mësimit janë miqësore për përdoruesit”, dhe tregohet qartë që 72% e pjesëmarrësve kanë dhënë vlerësimin 5, 14% e pjesëmarrësve në studim kanë dhënë vlerësimin 4, 5% kanë dhënë vlerësimin 3, 7% kanë dhënë vlerësimin 2 dhe 2% kanë dhënë vlerësimin 1.

Grafiku 25. Do të ishte e lehtë për mua të gjeja informacionin e nevojshëm kur përdor një platformë të e-mësimit

Në grafikun 25 është përshkruar pyetja: “Do të ishte e lehtë për mua të gjeja informacionin e nevojshëm kur përdor një platformë të e-mësimit”, dhe pjesëmarrësit në studim janë përgjigjur, 52% kanë dhënë vlerësimin 5, 34% kanë dhënë vlerësimin 4, 7% kanë dhënë vlerësimin 3, 2% kanë dhënë vlerësimin 2 dhe 5% kanë dhënë vlerësimin 1.

4.3. Diskutime

Kjo tezë u përcaktua për të analizuar përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit krahasuar me mësimin në klasë. Perceptimet u kërkuan në lidhje me mënyrën se si nxënësit dhe mësuesit e kuptojnë e-mësimin, pikëpamjet e tyre mbi përdorimet e tij dhe se si ata mendojnë se mund t'i ndihmojë ata të fitojnë kualifikimet e tyre arsimore. Studimi gjithashtu përfshin mënyrën sesi të anketuarit janë në gjendje të përdorin ose kishin përjetuar përdorimin ose ata mendojnë se mund të përdorin teknologji dhe mjete të ndryshme që u mundësojnë nxënësve të marrin pjesë me sukses në e-mësimin. Perceptimi gjithashtu përfshin mënyrën se si nxënësit ndihen në lidhje me e-mësimin, pavarësisht nëse ata e pëlqejnë idenë e e-mësimit dhe cilët faktorë ndikojnë ose do të ndikojnë në vendimin e tyre për të ndjekur arsimimin e mëtejshëm përmes e-mësimit apo jo. Studimi gjithashtu hulumtoi qëllimin e nxënësve për të përdorur ose jo, për të përdorur e-mësimin në të ardhmen, dhe cili prej llojeve të e-mësimit do të jetë zgjedhja e tyre e preferuar. Perceptimet nga mësuesit dhe nxënësit e anketuar mbi e-mësimin gjithashtu u kërkuan dhe u krahasuan me njëri-tjetrin. Në këtë pjesë të punimit të diplomës, pra diskutohet për gjetjet e pesë pyetjeve të mëposhtme kërkimore:

- a) Cila është dobia e perceptuar e e-mësimit në mesin e mësuesve dhe nxënësve?
- b) Si mendojnë mësuesit dhe nxënësit se mjetet e e-mësimit janë të lehta për t'u përdorur?
- c) Cili është qëndrimi i nxënësve ndaj e-mësimit?
- d) Cili është qëllimi i nxënësve për të përdorur e-mësimin në të ardhmen?
- e) Si shprehen pikëpamjet e e-mësimit nga meshkulli dhe femra, a krahasohen nxënësit me njëri-tjetrin?

Cila është dobia e perceptuar e mësimit elektronik midis mësimeve dhe nxënësve?

Në literaturë, u identifikuan 3 lloje të ndryshme (hibride, të ndihmuara në internet dhe plotësisht në internet) dhe format e të mësuarit elektronik - sinkron dhe asinkron (Kalpana, 2010). Këto forma dhe lloje të larmishme të e-mësimit janë të ndërthurura me njëra-tjetrën, për shembull, lloji i të mësuarit elektronik i asistuar në internet mund të jetë gjithashtu i natyrës sinkron, gjë që do të lejojë ndërveprim dhe ligjërata të drejtpërdrejta, ose mund të jenë asinkrone, gjë që lejon vetëm të mësuarit vetëritëm.

Mund të argumentohet gjithashtu se për shkak të ndërlidhshmërisë së tyre në natyrë, këto lloje dhe forma të e-mësimit kanë ngjashmëri, për shembull, të gjitha llojet dhe format e e-mësimit përdorin internetin si një mjet mësimi, për marrjen e informacionit dhe/ ose mësimeve. Mund të thuhet gjithashtu se, përkundër këtyre ngjashmërive, ato gjithashtu kanë tipare unike që dallojnë një lloj dhe formë nga tjetri, për shembull, lloji hibrid i të mësuarit elektronik u mundëson pjesëmarrësve të kenë një ndjenjë të të dyve në të mësuarit në klasë, në të njëjtën kohë në internet ose të mësuarit me ndihmë në internet. Në këtë drejtim, hulumtimi tregon se të anketuarit gjithashtu demonstrojnë kuptim dhe mendime të ndryshme në lidhje me e-mësimin, ashtu si kanë treguar studiuesit e ndryshëm, siç tregohet në literaturën e shqyrtuar. Ky hulumtim tregon më tej se shumica e të anketuarve e kuptojnë e-mësimin që do të thotë të mësuarit në internet. Kjo supozon që kur përmendet termi e-mësim, ajo që u vjen ndërmend këtyre të anketuarve është të mësuarit në internet.

Për t'i dhënë përgjigje pyetjes më sipër, ky hulumtim gjithashtu tregon për dobinë e perceptuar të mësimit elektronik midis mësimeve dhe nxënësve, në tabelë 5 tregohen rezultatet për pëlqyeshmërinë ose jo të e-mësimit gjatë kohës së pandemisë dhe pjesëmarrësit janë përgjigjur 9% jashtëzakonisht e kënaqshme, 38% shumë e kënaqshme dhe 32% disi e kënaqshme, kjo tregon se mësimi elektronik për mësimeve pati një dobi të perceptuar dhe ishte shumëfunksional. Për sa i përket nxënësve dhe në përgjigje të kësaj pyetje në tabelën 12 rezultatet e studimit për nxënësit tregojnë sipas deklaratave: Unë nuk parashikoj ndonjë dobi të e-mësimit. Janë përgjigjur me 0%, studimi përmes mënyrës së e-mësimit mund të rrisë të mësuarit tim në mënyrë efektive, pasi do të kem qasje të lehtë në materialet mësimore

(për shembull leximi i dokumenteve dhe videoeve të regjistruara) 33%, të mësuarit në mënyrë elektronike mund të përmirësojë performancën time të kursit, pasi nuk do të duhet të udhëtoj në kampus, por të studioj në komoditetin e shtëpisë sime. 18% dhe përdorimi i sistemit të e-mësimit mund të më lejojë të përmbush detyrat më shpejt, pasi do të lëviz me ritmin tim. 49% kjo tregon që ka një dobi shumë të madhe të perceptuar tek nxënësit për sa i përket përdorimit të e-mësimit.

Kjo pikëpamje mund të krahasohet me kuptimin e mëparshëm të të mësuarit elektronik duke qenë të mësuarit në internet, megjithatë, kjo kulturë e të anketuarve gjithashtu beson në mundësinë e të mësuarit sinkron, i cili u mundëson instruktorit dhe studentëve të kenë bashkëveprim në kohë reale me njëri-tjetrin përmes internetit, përfshirë leksione të drejtpërdrejta. Një përkufizim tjetër që mbështet këtë pikëpamje është se e-mësimi shihet se përfshin përdorimin e teknologjive multimediale dhe internetit për të mësuar, lehtësuar përmes qasjes në burime dhe shërbime, si dhe shkëmbimit dhe bashkëpunimit në distancë. Kjo përgjigje mund të thuhet se të anketuarit gjithashtu besojnë në mundësinë e një lloji të mësimit elektronik të ndihmuar nga uebi, i cili përdor mjete multimediale për të rritur mësimdhënien dhe të mësuarit. Me përdorimin e këtyre mjeteve multimediale ato shërbejnë si një avantazh pedagogjik e-mësimi mbi mësimin tradicional, sepse këto mjete mund të përdoren për të ndihmuar në demonstrimin e koncepteve dhe temave që janë të vështira për t'u portretizuar në mjedisin tradicional të klasës. Kjo sepse këto mjete kthehen për të lehtësuar një kuptim më të saktë të ideve dhe temave komplekse të cilat mund të mos kuptohen lehtë pa këto mjete multimediale.

Ky hulumtim më tej tregon se e-mësimi kuptohet gjithashtu si një term që përfshin të dy llojet sinkron dhe asinkron të mësimit elektronik. Kjo supozon se ky grup i të anketuarve besojnë se e-mësimi, jo vetëm që është i kufizuar në mësimin në internet, por është një term i përgjithshëm që përdoret për të përshkruar të tri llojet e e-mësimit. Studiuesi është i mendimit se e-mësimi është një term i përgjithshëm që përdoret për t'iu referuar mësimdhënies dhe mësimnxënies që bëhet me ndihmën e teknologjive të ndryshme, si një mjet i ofrimit arsimor për të rritur mësimdhënien dhe të mësuarit, duke thyer hapësirën dhe vendndodhjen gjeografike të nxënësit dhe mësuesit.

Duke ndjekur këtë kuptim të e-mësimit, nxënësit janë në gjendje të mësojnë nga institucione të ndryshme pa qenë domosdoshmërisht i pranishëm personalisht në të njëjtin vend me institucionin që ofron mësimdhënien. Nga diskutimet, mund të shihet se e-mësimi kuptohet në mënyra dhe forma të ndryshme, gjë që reflekton pikëpamjet e ndryshme që studiuesit kanë treguar në rishikimin e literaturës, duke përfshirë llojet e ndryshme dhe format që merr e-mësimi.

E-mësimi konsiderohet se ka disa përparësi pedagogjike krahasuar me mësimin tradicional ballë për ballë, të cilat nëse përdoren mund të rrisin mësimdhënien dhe të mësuarit në një mënyrë më të mirë, krahasuar me atë që mund të arrihej nëse do të bëhej në tradicionale ballë për ballë. Këtë përparësi dhe komoditet që ofron e-mësimi elektronik mbi mësimin tradicional në klasë i bën nxënësit elektronikë të përjetojnë një nivel komoditeti që nuk është domosdoshmërisht rasti nëse ata po studiojnë vetëm në mjedisin tradicional ballë për ballë. Në këtë tezë, të anketuarit kanë rënë dakord shumë për disa nga lehtësitë që ofron e-mësimi, siç tregohet nga studiuesit. Si fillim, shumica e të anketuarve pajtohen se e-mësimi është i dobishëm. Ndër arsytet pse e-mësimi konsiderohet i dobishëm është se ai i ndihmon nxënësit të përmbushin detyrat e të mësuarit më shpejt dhe gjithashtu rrit efektivitetin e të mësuarit. Kjo sepse nxënësit mund të kenë qasje të lehtë në materialet e kursit, të cilat ofrohen në format e librave elektronikë dhe lidhjeve të faqeve në internet. Këto u japin lehtësi nxënësve të përqendrohen në studimet e tyre, pa shkuar në një bibliotekë fizike për të kërkuar materiale kërkimore dhe libra kursi.

Si mendojnë nxënësit se mjetet e mësimit elektronik janë të lehta për t'u përdorur?

Ndërsa nxënësit e perceptojnë e-mësimin si një alternativë të përshtatshme për të studiuar në klasën tradicionale, sipas parimit të TAM, faza tjetër pas Përdorimit të Perceptuar (PU) është të konsiderojmë se si mësimi elektronik perceptohet të jetë i lehtë për t'u përdorur. Lehtësia e perceptuar e përdorimit (PEU) në këtë tezë, përcaktohet si shkalla në të cilën një përdorues i mundshëm shikon e-mësimin në kuptimin e asaj se sa lehtë është të përdoret (Davis et al., 1989). Parametrat e PEU të përdorura në këtë tezë janë përdorimi i perceptuar i lehtë i platformës e-mësimit dhe niveli i komoditetit të përdorimit të teknologjive themelore të informacionit (IT) që i mundësojnë dikujt që të ketë një përdorim të lehtë të e-mësimit si teknologji.

Kjo tezë tregon se platforma e-mësimit jo vetëm që perceptohet të jetë e lehtë për t'u përdorur, por gjithashtu mendohet të jetë miqësore për përdoruesit, gjë që i mundëson dikujt ta përdorë atë me lehtësi për të gjetur informacione të nevojshme. Duhet të theksohet se mendimi se platforma e-mësimit është e lehtë për t'u përdorur vetëm, nuk është e mjaftueshme për të bërë të mundur që dikush të jetë i suksesshëm në përdorimin e platformës së mësimit elektronik. Kjo sepse personi gjithashtu kërkon njëfarë niveli komoditeti me përdorimin e kompjuterit dhe teknologjive të internetit, në mënyrë që të përdorë siç duhet mjetet e disponueshme në platformën e-mësimit, pasi pa këto njohuri teknologjike bëhet pengesë që përdoruesi të marrë pjesë lehtë në e-mësim. Për shembull, ndryshe nga mjedisi i të mësuarit ballë për ballë, ku tabelat e njoftimeve përdoren për të transmetuar informacione dhe njoftime për nxënësit, në e-mësimin, megjithatë, regjistrat në internet (blog) përdoren për t'ua kaluar atyre një informacion të tillë. Nxënësve u kërkohet të regjistrohen dhe të shikojnë bloget në internet në mënyrë që të marrin njoftimin e nevojshëm që është postuar). Padyshim, çdo nxënës që nuk ka njohuri teknologjike dhe nuk mund të identifikohet lehtësisht dhe të hyjë në faqet e internetit mund të humbasë informacione shumë të rëndësishme. Sidoqoftë, në këtë skenar paralajmërimi është se në llojin hibrid të e-mësimit, nxënësit mund të jenë me fat që të marrin një informacion të tillë kur takohen në seanca ballë për ballë dhe nuk kanë nevojë të marrin informacione të tilla nga blogu në internet. Për më tepër, përveç aftësisë së nxënësve për të hyrë në platformën e të mësuarit për të gjetur informacionin e nevojshëm, ata gjithashtu duhet të kenë njohuri teknike që u mundëson atyre të manovrojnë në rrugën e tyre për të gjetur dhe përdorur këto burime shtesë, si për shembull lidhje në uebfaqe, e-libra dhe forume. Studiuesi beson se aftësia e nxënësve për të përdorur këto burime është e rëndësishme sepse pa ata që të jenë në gjendje t'i lokalizojnë dhe t'i përdorin ato lehtë, ata nuk do të përjetojnë disa nga avantazhet pedagogjike që siguron e-mësimi mbi klasën konvencionale, të tilla si mungesa e udhëtimit, distanca të gjata deri në biblioteka për kërkime, por lehtë mund të përdorin këto karakteristika që shërbejnë për të njëjtat qëllime.

Kjo tezë më tej tregon se të anketuarit kanë njohuritë themelore të TI-së që u nevojiten për të marrë pjesë lehtë në e-mësim pa shumë problem. Kjo jep sigurinë se nxënësit nuk do të përjetojnë ndonjë goditje si rezultat i mungesës së aftësive teknike, e cila normalisht shkakton ankth tek përdoruesit dhe bëhet pengesë për të mësuarit elektronik. Kjo sepse mesatarisht, shumica (84%) e të anketuarve kanë treguar

aftësinë e tyre për të kryer me lehtësi funksionet themelore të TI-së që mund të rrisin përvojën e tyre të e-mësimit, të tilla si aftësia për të bashkangjitur skedarë, për të biseduar, për të shkarkuar dokumente dhe për të qenë në gjendje për të postuar mesazhe. Duhet të theksohet se teknologji të tilla si mesazhet e çastit dhe bisedat ofrohen për përdoruesit e e-mësuesve për të siguruar ndërveprim të lehtë. Për më tepër, librat elektronikë, video streaming dhe audiot transmetuese janë burime të siguruar për përdoruesit e e-mësuesve në mënyrë që të lehtësojnë studimet e tyre.

PËRFUNDIME DHE REKOMANDIME

Kjo tezë u krye për të marrë perceptimin që mësimitdhënësit dhe nxënësit kanë në lidhje me e-mësimin. Perceptimet u kërkuan nga mësimitdhënësit dhe nxënësit e Gjinnazit “Hamdi Berisha” - Malishevë. Ky kapitull, pra, paraqet përfundimet, rekomandimet dhe sugjerimet për kërkime të mëtejshme.

Gjetja kryesore e kësaj teze është se e-mësimi perceptohet të jetë i dobishëm. Kjo dobi përfshin njerëzit që janë në gjendje të studiojnë nga kudo në botë, pa u zhvendosur domosdoshmërisht. Kjo aftësi për të studiuar nga kudo në botë bëhet një avantazh që siguron e-mësimi mbi të mësuarit ballë për ballë sepse kjo nuk është e mundur në mësimin tradicional ballë për ballë. Ky hulumtim më tej tregon se nxënësit besojnë se kur studiojnë përmes mësimit, ka mundësi të përjetojnë dukshëm të ngjashëm ose një mënyrë alternative për t’u arsimuar, siç bëhet në ambientet e klasës fizike. Për shembull, mundësia për të pasur leksione të drejtpërdrejta përmes mjeteve sinkrone dhe të qenit në gjendje të merrni reagime të menjëhershme për pyetjet, ashtu si bëhet në klasën tradicionale me ndihmën e përparimit teknologjik.

Gjithashtu është zbuluar në këtë hulumtim se platforma dhe mjetet e e-mësimit perceptohen të jenë të lehta për t’u përdorur. Studimi më tej konkludon se nxënësit kanë aftësi shumë të mira për të përdorur mjetet dhe teknologjitë e ndryshme që i mundësojnë dikujt të marrë pjesë me lehtësi në e-mësim. Është treguar se duhet një sfond i mirë teknologjik që studentët të jenë të suksesshëm në e-mësimin, sepse ata duhet të kenë njëfarë niveli komoditeti me përdorimin e kompjuterit dhe teknologjive të internetit. Pa njohuritë teknologjike, bëhet një pengesë për studentët që të marrin pjesë lehtë në e-mësim. Ky studim, pra, tregon se shumica e nxënësve kanë një formim të fortë teknologjik që do t’iu mundësojë atyre që të përdorin lehtësisht mjetet e e-mësimit që mund të rrisin përvojën e tyre të e-mësimit pa shumë pengesa.

Qëndrime të ndryshme ndaj e-mësimit janë shfaqur në këtë studim. Kjo përfshin nxënësit që pëlqejnë idenë e e-mësimit dhe gjithashtu e konsiderojnë atë si një koncept inovativ, i cili duhet të inkurajohet dhe të përmirësohet. Hulumtimi gjithashtu tregon se shumica e të anketuarve e shohin e-mësimin si një medium të përshtatshëm për të studiuar, kurse që kanë komponentë praktikë, pasi ai (të mësuarit plotësisht në internet dhe llojet e asistuar në internet) nuk lejon ndërveprim ballë për

ballë. Kjo tezë gjithashtu zbulon që e-mësimi konsiderohet të jetë më i kushtueshëm për të ndjekur kurse sesa mësimi tradicional ballë për ballë.

Është arritur në përfundim gjithashtu në këtë hulumtim se përkundër faktit se të gjithë të anketuarit janë duke studiuar në klasën tradicionale, shumica e tyre janë të gatshëm të studiojnë përmes ndonjë prej mënyrave të mësimit elektronik në të ardhmen dhe të mos vazhdojnë studimet e tyre përmes të mësuarit plotësisht në klasë, siç bëjnë të gjithë ata aktualisht. Për të konfirmuar këtë pohim, hulumtimi zbulon se mënyra e preferuar e studimeve për shumicën e studentëve është të mësuarit hibrid (një nga llojet e e-mësimit) dhe jo të mësuarit plotësisht në klasë. Hulumtimi tregon më tej se në krahasim, burrat kanë pikëpamje pozitive në lidhje me e-mësimin sesa gratë, dhe se burrat kanë më shumë gjasa të ndjekin studime të mëtejshme përmes mënyrave të mësimit elektronik sesa gratë. Studiuesi është i mendimit se ndërsa zgjedhja e mënyrës së të mësuarit gradualisht po zhvendoset nga të mësuarit plotësisht në klasë në e-mësim, duhet të ketë një përgatitje graduale të burimeve njerëzore dhe burimeve teknologjike nga institucionet arsimore për të mirëpritur këtë ndryshim gradual të paradigmës.

Rekomandimet

Meqenëse shumica, nëse jo të gjitha institucionet arsimore në Kosovë ofrojnë mësimdhënien e tyre përmes të mësuarit në klasë, duhet të bëhen përpjekje nga këto institucione për të bërë disa nga aktivitetet e tyre të mësimdhënies dhe të të mësuarit ose përmes të mësuarit plotësisht në internet ose të mësuarit të asistuar në internet. Kjo do t'i bëjë nxënësit të përjetojnë të mësuarit hibrid (kombinim i të mësuarit ballë për ballë dhe të mësuarit në internet / i ndihmuar nga uebi), e cila është mënyra e tyre e preferuar e të mësuarit, siç tregohet në këtë studim. Për më tepër, shumica e institucioneve arsimore në Kosovë që duan të bëjnë më shumë nxënësit të ndjekin kurset e tyre, po hapin kampe satelitore në vende të ndryshme në mënyrë që t'u mundësojnë njerëzve në ato zona të marrin mësim ballë për ballë. Personalisht mendoj se burimet duhet më mirë të ndahen për t'iu dhënë mundësi nxënësve dhe studentëve të ardhshëm të përfitojnë nga e-mësimi, veçanërisht lloji hibrid siç dëshirojnë. Gjithashtu besoj se, herët a vonë, kur adresohen çështje të tilla si problemi i lidhjes në internet, frika nga diskriminimi i punëdhënësve dhe kostoja e lartë e perceptuar e e-mësimit, numri në rritje i studentëve do të zgjedhë kurse të e-mësimit.

Në këtë drejtim, institucioneve në Kosovë u kërkohet të fillojnë të investojnë në trajnimin e stafit dhe marrjen e teknologjive të përshtatshme që do t'i mundësojnë ata të ofrojnë disa nga kurset e tyre përmes e-mësimit në përparësi të entuziazmit të tanishëm për kampuset satelitore. Sugjeroj gjithashtu që ndërsa nxënësit preferojnë të mësuarit hibrid, institucionet arsimore gjithashtu mund të bashkëpunojnë me institucionet që posedojnë tashmë teknologjinë e nevojshme për të ofruar kurse të mësimit elektronik. Atëherë nxënësve mund t'iu ofrohen kurse të mësimit elektronik të ofruara nga institucionet partnere ndërkombëtare dhe përmbajtja e bazuar në klasë ballë për ballë mund të arrihet në institucionet arsimore në Kosovë.

Sugjerim për kërkime të mëtejshme

Në mënyrë që të hulumtojë më tej disa nga gjetjet e këtij punimi, sugjeroj që të bëhen studimet e mëposhtme:

- a) Cili është mendimi për punëdhënësit mbi e-mësimin?
- b) Cilat janë përgatitjet e institucioneve arsimore për të mirëpritur kalimin e pritur nga mësimi në klasë në mësimin elektronik?

REFERENCA

- 1) Adler, R. W., Milne, M. J. & Stablein, R.. (2001). Situated motivation: An empirical test in an accounting class. *Canadian Journal of Administrative Sciences*, 18(2), 101-116.
- 2) Al-Gahtani, S., & King, M. (1999). Attitudes, satisfaction and usage: Factors contributing to each in the acceptance of information technology. *Behaviour and Information Technology*, 18(4), 277–297.
- 3) Benbunan-Fich, R. & Starr, R. H. (2003). Mediators of the effectiveness of online courses. *IEEE Transactions on Professional Communication*, 46(4), 296-312.
- 4) Brass, K. (2002). Pushing E-learning. *Sales and Marketing Management*, 154(3), 56.
- 5) Brown, K. M. (1996). The role of internal and external factors in the discontinuation of offcampus students. *Distance Education*, 17(1), 44-71.
- 6) Cheurprakobkit, S., Hale, D. F., & Olson, J. N. (2002). Technicians' perceptions about webbased courses: The University of Texas system experience. *The American Journal of Distance Education*, 16(4), 245-258.
- 7) Cole, M. S., Field, H. S. & Harris, S. G. (2004). Student learning motivation and psychological hardiness: Interactive effects on students' reactions to a management class. *Academy of Management Learning & Education*, 3(1), 64-85.
- 8) Davis, F. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13, 3, 319-340.
- 9) Engelbrecht, E. (2005). Adapting to changing expectations: Postgraduate students experience of an e-learning tax program. *Computers and Education*, 45(2), 217–229.
- 10) Falvo, D., & Johnson, B. (2007). The Use of Learning Management Systems in the United States. *TechTrends*, 51(2), 40-45.
- 11) Fry, K. (2001). E-learning markets and providers: some issues and prospects. *Education Training*, 233-239.

- 12) Gao, Y. (2005). Applying the technology acceptance model (TAM) to educational hypermedia: a field study. *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*, 14(3), 237-247.
- 13) Golladay, R., Prybutok, V. & Huff, R. (2000). Critical success factors for the online learner. *Journal of Computer Information Systems*, 40(4), 69-71.
- 14) Hameed, S. Badii, A. & Cullen, A. J. (2008). Effective e-learning integration with traditional learning in a blended learning environment. *European and Mediterranean conference on information system*, (25-26).
- 15) Hemsley, C. (2002). Jones International University's focus on quality eLearning opens doors for students worldwide. *Business Media*, 39(9), pp. 26-29.
- 16) Kiraz, E. & Ozdemir, D. (2006). The relationship between educational ideologies and technology acceptance in pre-service teachers. *Educational Technology and Society*, 9(2), 152-165.
- 17) Legris, P., Ingham, J., & Collerette, P. (2003). Why do people use information technology? A critical review of the technology acceptance model. *Information & Management*, 40, 191–204.
- 18) Liaw, S. S., Huang, H. M. (2003). Exploring the World Wide Web for on-line learning: a perspective from Taiwan. *Educational Technology* 40(3): 27–32.
- 19) Nov, O. & Ye, C. (2008). Users' personality and perceived ease of use of digital libraries: The case for resistance to change. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 59(5), 845-851.
- 20) Pagram, P., & Pagram, J., (2006). “Issues in e-learning: A Thai Case Study”, *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*, Vol. 26, No. 6, 1-8.
- 21) Papastergiou, M. (2006). Course management systems as tools for the creation of online learning environments: Evaluation from a social constructivist perspective and implications for their design. *International Journal on E-Learning*, 5(4), 593-622.

- 22) Radović-Marković, M.; Nelson-Porter, B. (2009) The New Alternative Women's Entrepreneurship Education: e-Learning and Virtual Universities, *Journal of Women's Entrepreneurship and Education*, 2, pp.1-12
- 23) Wagner, N., Hassanein, K. & Head, M. (2008). Who is responsible for E-learning in Higher Education? A Stakeholders' Analysis. *Educational Technology & Society*, 11 (3), 26-36.
- 24) Wentling T. L, Waight C, Gallagher J, La Fleur J, Wang C, Kanfer A. (2000). E-learning - a review of literature. Knowledge and Learning Systems Group NCSA 9.1-73.
- 25) Yang, N. & Arjomand, L. H. (1999). "Opportunities and Challenges in Computer-Mediated Business Education: An Exploratory Investigation of Online Programs," *Academy of Educational Leadership Journal*, 3 (2), 17-29.

SHTOJCA 1 - PYETËSOR (PËR MËSIMDHËNËSIT)

Përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit krahasuar me mësimin në klasë

Do t'ju jam shumë mirënjohëse nëse mund të ndani disa minuta për të plotësuar këtë pyetësor. Përgjigjet e tua janë shumë të rëndësishme dhe premtoj që do ta ruaj privatësinë tuaj.

1. Të dhënat demografike

1. Gjinia:

- a) Mashkull
- b) Femër

2. Moshë:

- a) 21-25
- b) 26-35
- c) 36-45
- d) 46-55
- e) 56-65

3. Niveli i edukimit:

- a) Bachelor
- b) Master
- c) PhD Tjetër
- d) (Specifiko) .....

4. Cili është vendbanimi juaj?

- a) Fshat
- b) Qytet

5. Në cili drejtim të mësimdhënies jeni specializuar? _____

6. Sa vite keni që punoni në këtë drejtim të mësimdhënies?

- a) <1 vit
- b) 1-3 vite
- c) 3-5 vite >
- d) 5 vite

7. Sa të rëndësishme janë për ju metodat e mësimdhënies online?

- a) Aspak
- b) Pak
- c) Mesatarisht
- d) Shumë

8. Në çfarë niveli mendoni se metodat e mësimdhënies online rrisin performancën e mësimdhënies dhe mësimnxënies?

- a) Aspak
- b) Pak
- c) Mesatarisht
- d) Shumë

9. Si do t'i përshkruanit aftësitë tuaja në teknologjinë e informacionit dhe komunikimit?

- a) I lartë
- b) I moderuar
- c) I ulët

10. A keni marrë pjesë ndonjëherë në ndonjë lloj e-mësimi para pandemisë?

- a) Po
- b) Jo

II. Avantazhet dhe disavantazhet e e-mësimit:

11. Cilat janë përparësitë e e-mësimit? (Zgjedh të gjitha ato që i konsideron të vërteta)

- a) Aksesit në materialet online
- b) Mësoni me ritmin tuaj
- c) Aftësia për të qëndruar në shtëpi

- d) Ndërveprimi i klasave
- e) Aftësia për të regjistruar një takim
- f) Përreth rehatshme

12. Cilat janë disavantazhet e e-mësimit? (Zgjedh të gjitha ato që i konsideron të vërteta)

- a) Reduktohet ndërveprimi me mësuesin
- b) Problemet teknike
- c) Kushtet e këqija të të mësuarit në shtëpi
- d) Mungesa e vetëdisiplinës
- e) Izolim social

III. Krahasimi midis të mësuarit në klasë dhe e-mësimit në drejtim të aftësisë për të zotëruar objektivat e të nxëniet: njohuritë, aftësitë dhe kompetencat sociale. Aktiviteti i studentit gjatë mësimit në klasë dhe mësimit elektronik

13. Përdorimi i një shkalle me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joefektive, 5-jashtëzakonisht efektive) vlerësoni efektivitetin e e-mësimit në drejtim të rritjes së njohurive.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

14. Duke përdorur një shkallë me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joefektive, 5-jashtëzakonisht efektive), vlerësoni efektivitetin e e-mësimit në drejtim të rritjes së aftësive personale.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

15. Përdorni një shkallë me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joefektive, 5-jashtëzakonisht efektive), vlerësoni efektivitetin e të mësuarit në drejtim të rritjes së kompetencave sociale.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

16. Përdorimi i një shkalle me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joefektive, 5-jashtëzakonisht efektive) vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional në klasë në drejtim të rritjes së njohurive.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

17. Përdorimi i një shkalle me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joefektive, 5-jashtëzakonisht efektive) vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së aftësive klinike.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

18. Përdorimi i një shkalle me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joefektive, 5-jashtëzakonisht efektive) vlerësoni efektivitetin e të mësuarit tradicional ballë për ballë në drejtim të rritjes së kompensimeve shoqërore.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

19. Përdorimi i një shkalle me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joaktiv, 5-jashtëzakonisht aktiv) përshkruani aktivitetin tuaj gjatë e-mësimit.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

20. Përdorimi i një shkalle me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht joaktiv, 5-jashtëzakonisht aktiv) përshkruani aktivitetin tuaj gjatë mësimit tradicional ballë për ballë.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

IV. Pranimi i e-mësimit

21. Përdorni një shkallë me pesë pikë (ku 1-jashtëzakonisht e papëlqyeshme, 5-jashtëzakonisht e kënaqshme) vlerësoni sa keni shijuar orët e mësimit elektronik gjatë pandemisë.

Jashtëzakonisht e papëlqyeshme	1
Shumë e papëlqyeshme	2
Disi e kënaqshme	3
Shume e kënaqshme	4
Jashtëzakonisht e kënaqshme	5

22. Ju lutem jepni sugjerimet tuaja në lidhje me aplikimin e duhur të e-mësimit në Gjinnaz, me qëllim rritjen e performancës në mësimdhënie dhe mësimnxënie:

Faleminderit për përgjigjet tuaja!

SHTOJCA 1 - PYETËSOR (PËR NXËNËSIT)

Përparësitë dhe mangësitë e e-mësimit krahasuar me mësimin në klasë

Do t'ju jam shumë mirënjohëse nëse mund të ndani disa minuta për të plotësuar këtë pyetësor. Përgjigjet e tua janë shumë të rëndësishme dhe premtoj që do ta ruaj privatësinë tuaj.

1. Të dhënat demografike

1. Gjinia:

- a) Mashkull
- b) Femër

2. Moshë:

- a) 15-16
- b) 16-17
- c) 17-18
- d) >18

3. Cili është vendbanimi juaj?

- a) Fshat
- b) Qytet

4. Format e e-mësimit në lidhje me formën tradicionale të të mësuarit:

- a) Vetëm mësimi elektronik
- b) Shtojcë e formës tradicionale
- c) Nuk jam aspak i/e interesuar për e-mësim

5. Sipas mendimit tuaj, çfarë do të thotë e-mësim? (Zgjedhni sa më shumë që vlen)

- a) Nuk keni ide
- b) Mësoni vetë me ritmin tuaj
- c) Të mësuarit në internet
- d) Të mësuarit duke parë video të regjistruara paraprakisht
- e) Të kesh leksione të drejtpërdrejta në internet

6. Avantazhet e e-mësimit sipas mendimeve të studentëve:

Përparësitë	Votat e studentëve
Të mësuarit nga shtëpia e vet	
Gjithçka në të njëjtin vend	
Qasje e lehtë në informacion	
Asnjë term fiks i të mësuarit	
Liria në zgjedhjen e materialeve mësimore	
Mundësia e përsëritjes nëse është e nevojshme	
Kosto më e ulët e studimit	
E favorshme për njerëzit me lëvizshmëri të kufizuar	
Ide të veçanta	

7. Disavantazhet e e-mësimit sipas mendimeve të studentëve:

Disavantazhet	Votat e studentëve
Nuk ka komunikim të drejtpërdrejtë me mësuesit	
Nuk ka komunikim të drejtpërdrejtë midis studentëve	
Asnjë ndërveprim	
Vetmia, depresioni	
Kostot e internetit	
Asnjë detyrim për të mësuar	
Puna me orë të gjata në kompjuter mund të jetë e dëmshme	
Humbja e traditës	
Ide të veçanta	

8. Forma e përshtatshme e prezantimit të një materiali për mësim elektronik:

Formulari i prezantimit	Votat e studentëve
Prezantimi i PP	
PP + leximi i tekstit	
Fjalët kryesore të PP dhe shpjegimi i përmbajtjes	
Pa përgjigje	

9. Me cilën nga pohimet e mëposhtme jeni dakord ose jo?

	Pajtohem	I pavendosur	Nuk jam dakord
Studimi përmes mënyrës së e-mësimit siguron fleksibilitetin për të studiuar në kohën e përshtatshme për nxënësin.			
E-mësimi mund t'iu mundësojë nxënësve të studiojnë, pavarësisht se ku ndodhen në botë.			
Ekzistojnë teknologji në dispozicion për të mundësuar që të marrë teste dhe të paraqesë detyra në mënyrë elektronike.			
Ekzistojnë mjete elektronike në dispozicion për të mundësuar komunikim ndërveprues ndërmjet mësimit dhe nxënësit pa u takuar fizikisht.			
Mund të ketë komunikim ndërveprues midis nxënësve kur marrin pjesë në e-mësim.			

10. A besoni se mund të keni leksione të drejtpërdrejta në internet, siç bëhet në klasë?

- a) Po
- b) Jo

11. A e dini se mund të bëni pyetje dhe të merrni reagime të menjëhershme kur studioni në e-mësim, ashtu si bëhet në klasë?

- a) Po
- b) Jo

12. Cila nga pohimet e mëposhtme vlen për ju?

- a) Unë nuk parashikoj ndonjë dobi të e-mësimit
- b) Studimi përmes mënyrës së e-mësimit mund të rrisë të mësuarit tim në mënyrë efektive, pasi do të kem qasje të lehtë në materialet mësimore (për shembull leximi i dokumenteve dhe videove të regjistruara)
- c) Të mësuarit në mënyrë elektronike mund të përmirësojë performancën time të kursit pasi nuk do të duhet të udhëtoj në kampus, por të studioj në komoditetin e shtëpisë sime

- d) Përdorimi i sistemit të e-mësimit mund të më lejojë të përmbush detyrat më shpejt, pasi do të lëviz me ritmin tim.

13. Lehtësia e perceptuar e përdorimit të e-mësimit

Për secilën nga pohimet e mëposhtme, ju lutemi vendosni X në të cilën nuk jeni dakord ose pajtoheni: 1 = Nuk pajtohem plotësisht; 5 = Pajtohem plotësisht

	1	2	3	4	5
Unë besoj se platformat e-mësimit janë miqësore për përdoruesit.					
Do të ishte e lehtë për mua të gjeja informacionin e nevojshëm kur përdor një platformë të e-mësimit.					

14. Ju lutem jepni mendimin tuaj në lidhje me avantazhet dhe disavantazhet e-mësimit krahasuar me mësimin në klasë.
